PAZAR
18
Temmuz 1937
Yıl: 20 - 3
Sayı: 7010-1130

KURUN

İSTANBUL — Ankara Caddesi
Posta kutusu: 46 (İstanbul)

Telgraf adresi: Kurun . İstanbul
Telef. 21413 (Yazı), 24370 (İdare)

Sayısı heryerde
100
PARA

Vekillerimizin ziyareti münasebetile

Moskova'da resmî tebliğ neşredildi

16 sene evvel rusya ile Türkiye arasında aktedilen anlaşmaler, iki memleket için tam kıymetlerini ispat etmiştir

Sovyet - Türk dostluğu, sulh için büyük ehemmiyeti haiz bir unsur olarak kendisini göstermiştir

Moskova, 17 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor:

Aşağıdaki resmî tebliğ neşredilmiştir:

Türk hükûmetinin iki mümessilinin, Hariciye Vekili B. Rüştü Aras ve Dahiliye Vekili ve Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreteri B. Şükrü Kaya'nın resmî ziyaret suretiyle Moskovaya muvasalâtları ve halk komiserleri meclisi reisi Molotov, hariciye halk komiseri Litvinov ve Sovyet hükûmetinin diğer azası ile görüşme ve konuşmaları, beynelmilel siyaset meseleleri üzerinde en dostane ve en açık bir fikir teatisi neticesi olarak, aşağıdaki hususatın müşahedesine imkân vermiştir:

1 — Takriben 16 sene evvel Sovyetik sosyalist cumhuriyetleri birliği ve Türkiye cumhuriyeti arasında tesis edilip iki memleket arasında aktedilmiş iki taraflı ve müteaddit taraflı muahedeler ve anlaşmalarla takviye olunmuş bulunan ve bu kadar uzun bir devre esnasında enternasyonal hayatın bütün safhalarının imtihanını geçirmiş olan samimî dostluk münasebetleri, muhakak surette iki memleket menfaatleri için tam kıymetlerini isbat etmiştir.

(Sonu: Sa. 6 Sü. 4)

İkinci Tarih Kurultayı

Türk Tarih Kurumu önümüzdeki Eylûl ayı içinde açılacak ikinci tarih kurultayı için hazırlanıyor Dolmabahçe sarayının Muayede Salonu'nda toplanacak olan bu kurultay yalnız Türkiye için değil, bütün dünya milletleri için mühim bir hâdise olacaktır.

Hatırlarda olduğu üzere, dört sene evvel Ankara Halkevinde

ASIM US

(Sonu: Sa. 6 Sü. 3)

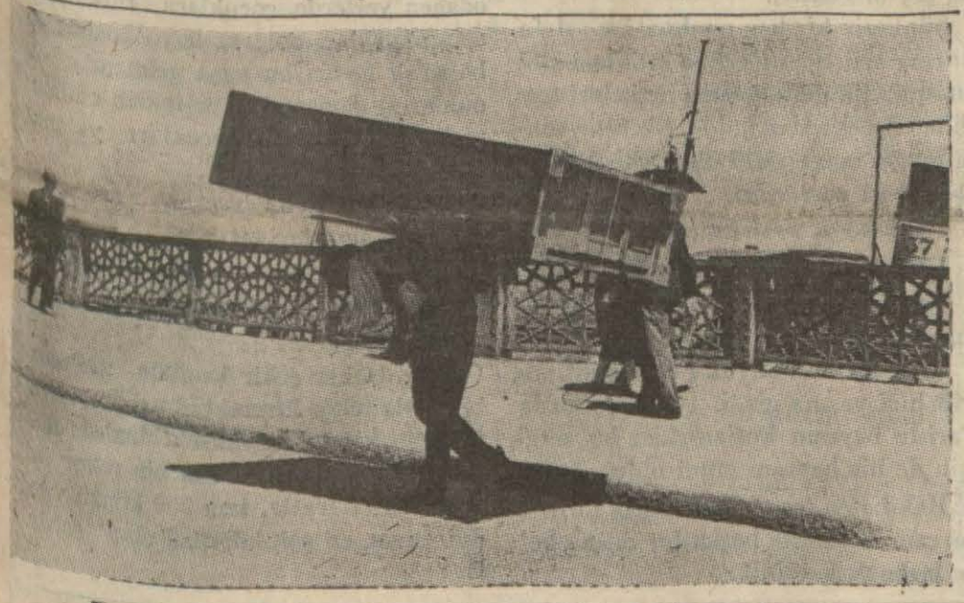

Evvelki gün bir sırt hamalı Köprüden böyle geçiyordu

Köprüden dün arkalıklı hamal geçirilmedi

Seyyar meyveci ve sebzecilerin küfeleri ufalmış, ağırlıkları elli kiloya inmiştir

Dün bir sırt hamalı Köprü başından böyle çevrildi

(Yazısı 5 inci sayfamızda)

Japonya 400,000 kişiyi silâh altına aldı

Çin hükûmeti dokuz devletten yardım istedi

Peiping, 17 (A.A.) — Tokyonun müzakereleri çabuklaştırmak hakkındaki kararı üzerine burada yeniden heyecan başgöstermiştir. Tientsin'deki kanaat, bu kararın

(Sonu: Sa. 6 Sü. 1)

KISACA

Plâj fiatları İndikten sonra...

Belediye, meşhut cürüm mahkemelerine taş çıkartır bir süratle plâj fiatlarını indiriverdi. Bu, halkın sıhhati ve neşesi bakımından mükemmel bir kârdır.

Fakat neşe yarım kalmamalıdır. Banyosunu ucuza temin eden halk, plâjların büfelerinde ve civardaki lokantalarda da ayni ehven şeraiti bulabilmeli. Yoksa bir yerden kazandığımız diğer yerde kaybolmasın. Plâj kişesinde birkaç kuruş tasarruf edebilmişken, bir büfe veya lokantadan geçtikten sonra, istasyonda sadaka istiyecek bir hale gelmiyelim!.

Haramî kelimesinin orijini

Türk dili kurumunun gazetemize verdiği cevap

Dün gazetemizde: Küçükçekmece garbindeki (Haramî Deresi), yahut (Haramili Dere) sözlerindeki (Haramî) ve (Haramili), kelimelerinin orijinini öğrenmek üzere Türk Dili Araştırma Kurumuna hitaben bir sual sormuştuk. Kurumun sayın Genel Sekreteri İbrahim Necmi Dilmen, dün gönderdiği bir makale ile sualimize cevap vermiştir. Derin zir ilmî tetkik mahsulü olan bu cevabı neşretmekle beraber, kamoyu aydınlatmak hususunda gösterilen dikkat ve nezaketten dolayı teşekkürlerimizi arzederiz.

Türkdili Kurumunun izahı

Kelimeyi, ilk önce, lûgat kitaplarında arıyalım:

Kamusu Türkî, (Haramî) kelimesine şu mânaları verir:

"Haram mala el uzatan adam, hırsız, haydut, v.s."

Ayni kamusta (haram) kelimesinin arapça olduğu işaret edildikten sonra "istimali şer'an memnu, helâl olmıyan,, denilmektedir. Bu izahlara göre *(haramî)* ve *(haram)* kelimeleri yanyana mütalea edilirse birincisinin ikincisindn türemiş ve her ikisinin arapça birer kelime olduğu sanılır.

Lûgati Nacide (haram) kelimesi vardır, fakat (haramî) yoktur.

(Sonu: Sa. 3 Sü. 1)

Rehber, muharririmiz ve Alişiri öldüren Zeynel ile arkadaşları

Dersim muhalifetinin elebaşılarından

Sergerde Ali Şîr nasıl öldürüldü?

Bu canavarı bizzat öldüren yukarı Abbas uşağından Zeynel anlatıyor:

Elâzize ilk gittiğim günler yerlilere hiç benzemiyen iri yarı ve yakışıklı birinin gezindiğini, yerlilerin bir şeyler fısıldaşarak ona baktıklarını görmüş, bu adamın kim olduğunu sormuştum. Bana şu izahatı vermişlerdi

— Bu, Abbasların rehber gurubu reisi Rehber'dir. Birçok günahları var, fakat bu sefer muhalefete iştirak etmedi, hükmete sadık kaldı.

Dersimde mühim bir nüfuzu olduğu anlaşılan Rehber'le o günler zarfında konuşmıya imkân bulamamıştım. Hozat civarındaki köyüne gittikten sonra bir daha görmedim.

(Sonu: Sa. 7 Sü. 1)

Müstakil Hatay bayram yapıyor

Ongün içinde umumî af ilân edilecek

Şamdaki üç büyük yevmi gazete efkârıumumiyeyi teyic edici yazıları yüzünden bilâmüddet kapatıldı

Antakya, 15 (Hususî muhabirimizden) — İki gündenberi müstakil Hatayın mesut günleri başlamış bulunuyor. Tahakkuk eden bu davanın en büyük yardımcısı Atatürke ve anayurda olan büyük minnet ve şükran her vesile ile ve coşkunca ifade ediliyor.

13 Temmuzdanberi başlıyan bayram hiç bir taşkınlık yapılmadan şuurla ve heyecanla devam ediyor.

Caddeler, dükkânlar, evler yeni Hatay bayrakları ile süslenmiştir.

13 Temmuzda hükûmet memurları, sabık vezirler, mebuslar, parti başkanları, İngiliz, Alman ve İ-

(Sonu: Sa. 6 Sü. 5)

Müsabakamız

Müddet bu akşam saat 19 da bitiyor

Radyo müsabakamızla YA ÖLÜ, YA DİRİ romanımızdaki yanlışlığa ait hediyeli müsabakamıza iştirak müddeti bu akşam nihayet bulacaktır. Mütemmim tafsilâtı okuyucularımıza yarın veriyoruz,

Siyasî hafta

Hatay rejimi - Moskovadaki tezahürat - Ispanya vaziyeti ve Çin - Japon harbi

Hatay rejimi:

Uzun zamandanberi Hatayda takib etmekte olduğumuz millî dava nihayet hakikat sahasına girmek üzeredir. Hafta içinde ilk fiilî adım atıldı: Şamda bulunan Fransanın Suriye fevkalâde komiseri Kont Martel tayyare ile Antakyeye gitti. Burada Türkiye ile Fransa arasında tekarrür eden idare şeklinin tatbikatına girişti. Hatayın yeni rejimini resmen ilân etti. Bu münasebetle verdği beyanatta:

— Suriye ile Türkiye arasında Sancak artık bir ihtilâf değil, bir sulh âmili olacaktır iki memleket arasında dostluk münasebetlerinin tesisini istememek için Türkiye tarafında hiç bir şey yoktur. Türkiye bunu muahedeler ile de vadetmiştir.,,

Dedi.

Kont Martel'in bu sözleri Türk milletinin kalbindeki en samimî hissiyatın ifadesidir. Bu hakikatin bu kadar açık surette Fransız devlet adamı tarafından ifade edilmiş olması Hatay ülkesinin yeni idare hayatı için çok hayırlı bir başlangıçtır.

Moskovadaki tezahürat:

Tahranda dört kardeş milletin mümessilleri tarafından Saadabâd paktının imzasından sonra Moskovaya hareket eden Hariciye Vekili Tevfik Rüştü Aras orada Dahiliye Vekili ve Halk partisi Genel Sekreteri Şükrü Kaya ile birleşti. Türk devlet adamları ile Sovyet hükûmeti arasında çok samimî dostluk tezahüratı vuku buldu.

Sovyet gazetelerinin neşriyatından bu ziyaretin hakikî kıymet ve mahiyeti dost memleket merkezinde anlaşılmış olduğunu memnuniyetle görüyoruz. Sovyet dostlarımız iki kıymetli devlet adamımızın muayyen iş için olmaksızın Moskovayı ziyaret etmelerinden mütehassis olmuşlardır.

Bununla beraber Avrupanın garbında ve Asyanın şarkında cereyan eden hâdiseler o şekildedir ki sadece samimî bir dostluk tezahüratından ibaret olan bu ziyaret beynelmilel vaziyet karşısında iki komşu ve dost memleket için de çok faydalı bir fikir teatisine fırsat vermiş olacaktır. Bu noktadan bu son ziyaret beynelmilel sulha da hizmet edecek bir hâdise sayılabilir:.

İspanya vaziyeti:

İspanyada dahilî harp bu hafta yıl dönümünü idrak etti. Fakat bir senelik mücadeleden sonra gerek Valans hükûmetinin kuvvetleri, gerek asi general Franko tarafdarları karşı karşıya daha uzun zaman harp edecek vaziyette bulunmaktadır. Asi kuvvetlerin bir takım mahallî muvaffakiyetler elde etmiş olmalarına rağmen iki taraftan hangisinin kat'î zaferi alacağı hakkında tahmin yürütmek müşküldür.

Devletlerin İspanya karşısındaki vaziyetleri de son günlerde nasıl bir inkişaf alacağı belli olmıyan karışık bir manzara arzetmektedir: İtalya ile Almanya İspanya sularında kontroldan çekildikten sonra İngiltere ile Fransa da bu kontrolu bırakmak mecburiyetinde kaldı. Bu defa Londra komitesinde düşünülen şey harp gemileri ile fiilî bir kontrol yerine İspanya limanlarında beynelmilel görmenler (müşahit) ler bulundurmaktır.

Bu teklifi yapan İngilizlerdir. İtalya ile Almanya bu teklifi kabul etmek arzusunda ise de general Frankonun buna muvafakat etmediği anlaşılıyor. Valans hükûmetinin nasıl bir vaziyet alacağı ise henüz belli değildir.

İspanya meselesinde mühim olan diğer nokta ise general Frankonun yanındaki gönüllülerin çıkarılmasıdır. İtalya ile Almanya general Frankonun muharip olarak tanınmasını istiyorlar. İngiltere buna muarız olmamakla beraber general Frankonun muharip tanınmasını gönüllülerin çıkarılması şartına bağlıyor. Halbuki ne İtalya ve Almanya, ne de general Franko bu gönüllülerin çıkarılması teklifini kabul etmiyor.

Bu vaziyete göre devletler arasındaki ihtilâflı vaziyet devam edip gideceğe benziyor. Esasen İspanyanın kara hudutlarında ve limanlarda kontrol usulü resmen kalkmış olduğundan Almanya ile İtalya gönüllüleri geri çekmedikleri takdirde İngiltere ile Fransada Valans hükûmetine gönüllü göndermeğe başlıyacaklar, başka suretler ile yardımda bulunacaklardır. Bu suretle şimdiye kadar İspanya topraklarında devam edip giden mücadelenin beynelmilel mahiyeti daha geniş bir şekil ve ehemmiyet alacaktır.

Çin - Japon harbi:

Çin - Japon meselesi de ehemmiyetini artırmaktadır. Japonların bütün hareketleri şimalî Çini dahi Mançuri ve dahilî Moğolistan gibi kontrolları altına almaktır. Avrupada İspanya meselesi ile meşgul olan İngiltere ve Fransa Tokyo hükûmeti nezdinde teşebbüsatta bulunarak uzak şarkta tehlikeli bir harbin önüne geçmeğe çalışıyorlar. Tabiî olarak Japonlar bu türlü teşebbüslere karşı nazikâne ümit verici vaziyet takınıyorlar.

Fakat bu zahirî nezaketin altında kat'î bir maksat için hareketekarar vermiş bir hal seziliyor: Japonyanın maksadı şimali Çinî kendi kontrolu altına almak olduğuna göre hâdiselerin bu yolda inkişafı beklenebilir.

(Nankin) hükûmeti aponların maksadını görmüştür. Onun için mukavemet hazırtıklarına başlamıştır. Japonyada Çinin hazırlıklarını bildiği için yeni kuvvetler göndermekle meşguldür. Bu itibarla yakın bir zamanda Çin topraları kanlı müsademelere sahne olacak demektir. Japon ve Çin meselesi uzak şarkın sonu gelmiyen kurd ve kuzu hikâyesidir.

ASIM US

Jeoloji kongresine iştirak ediyoruz

Jeoloji ordinaryüsü Hâmit Nafiz, Etibank umum müdürü Bedri, Maden tetkik ve araştırma kurumu müdürü Reşat temmuz ayı sonuna doğru Moskovada toplanacak olan Jeoloji kongresine Türkiyeyi temsil etmek üzere hareket etmişlerdir.

Filistini taksim plânı reddediliyor

Emir Abdullah ve Irak Başvekili plânın aleyhinde

Erden Emiri Abdullah

Londradan gelen gazeteler, Maverayi Ürdün emiri Abdullah'ın Filistinin "Yahudilerle Araplar arasında taksimi" plânına, evvelce razı görünürken şimdi muhalefet etmekte olduğunu yazmaktadır.

Dail Telegrap gazetesi Kudüs muhabiri diyor ki:

"Mevarayı Ürdün, taksim plânını geçen hafta kabul etmişken, Ammanda inanılabilir bir kaynaktan gelen haberler bu memleketin, hariçten yapılan tesir neticesinde muhalefete doğru gittiğini bildirmektedir."

Diğer taraftan ayni gazetenin Bağdat muhabiri, Irak Başvekili Hikmet Süleyman'ın, taksim plânı aleyhinde verdiği beyanatı nakletmektedir:

Irak Başvekili, Filistinin taksimine şiddetle itiraz ettikten sonra demiştir ki:

"Böyle bir vaziyeti kabul etmek suretile Arapları kalbinden vurmak teşebbüsüne giden herhangi adam, bütün Arap dünyasından, bir matrud olabileceği gibi, bütün şarkta müslümanların nefretini kazanır.""

Hindistandaki müslümanlar da Arapların lehine olarak taksim plânını protesto etmişlerdir. Pencab Üniyon partisi bu plânı, haksız ve halkın ekseriyetinin arzularına muhalim" telâkki etmektedir.

Donanma cemiyeti

İkramiyeli vekille-piyangosu çekildi.

15 Temmuz 1937 günü yapılan 64 üncü keşidesinde ikramiye ve amorti isabet eden tahvil numaraları!

Keşidede itfa olunan tertip numaraları.

1218 1520 3096 4325 5708 6006 7373 7598 8110 8392 8666 9195

İKRAMİYE İSABET EDEN NUMARALAR

İkramiye T. L	Tertip No,	Sıra No,
3000	3096	42
100	4325	49
50	6006	3
10	4325	32
10	3096	12
10	3096	63
10	1218	38
10	4325	14
5	4325	76
5	8110	58
5	7598	92
5	5708	77
5	8392	17
5	6006	75
5	91995	16
5	7373	5
5	5708	7
5	6006	35

Balâdaki tertiplerin hizalarında gösterilen sıra numaralarından mütebaki ayni tertiplerin diğer sıra numaralarına ve 1520, 8666, No. lı tertiplere kâmilen amorti isabet etmiştir.

İkramiye ve amorti bedelleri 22 Temmuz 1937 tarihinden itibaren tediye edilecektir. Amorti bedeli beher tahvil için bir Türk lirası yirmi kuruştur.

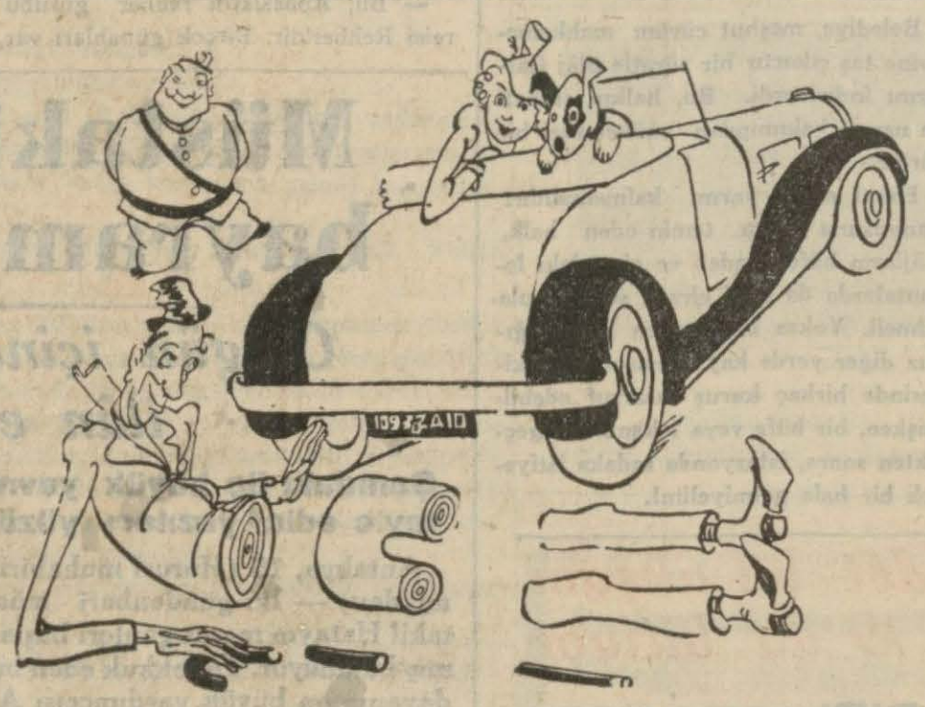

— Vah vah! Demek ölmediniz? Azap çekeceksiniz...

— Zahmet edip tamamile öldürmiye kalkmayın. Yolunuzdan kalmanızı istemem...

Günün Akisleri

Gözlerinizin rengini değiştirmek ister misiniz?

Saçlarını kirpiklerini boyayan kadınlar her halde yalnız bir şeyden şikâyet ederler:

Gözü boyamanın imkânı yok.

Fakat üzülmeyin: Bir âlim onun da çaresini bulmuş. Doktor Straus ismindeki bu âlim, kendisinin imal ettiği bir madde ile ve yine kendisinin maharetini gösteren bir usulle, insanların gözlerini boyuyormuş.

Bu suretle, şimdiye kadar, fena bir şey olan (göz boyama) şimdiden sonra bilhassa kadınların arayacakları bir şey olacaktır..

Şüphesiz ki, her modayı ilk defa sinema artistleri tecrübe ettikleri gibi bunu da ilk defa sinema artistleri tecrübe edecek: Her halde, bir sene sonra bugün mavi gözlü olan artistleri siyah gözlü göreceğiz..

Fransız inkılâbından bir asır sonra açılan sergi

Fransa 14 Temmuzda millî bayramını kutladı.

1789 da olan büyük Fransız ihtilâli 148 inci yaşına girdi. 14 temmuzda Pariste bayram kutlanırken bu sergi için de bir bayram günü oldu.

Hakikaten, sergi ile Fransız ihtilâli bayramı arasında başka bir münasbet de bulmak kabildir:

Paristeki meşhur büyük sergilerden biri olan 1889 sergisi de 14 temmuzda açılmıştı; yani, inkılâptan tam yüz sene sonra...

Çocuklardan sayahat ücretlerini nasıl almalı?

Çocukların umumî nakil vasıtalarında yaşlarına göre bilet ücreti ödemeleri usulünü ahlâklarını bozan eski bir ana ne olarak fena gören İsviçreliler başka bir sistem bulmuşlardır: Çocuklar İsviçrede yaşlarına göre değil, bundan sonra, boylarına göre seyahat ücreti ödeyeceklerdir.

İsviçrelilerin bu hususta kayğısını doğru görmek lâzımdır; zira, meselâ, yedi yaşından itibaren yarım ücret ödenen yerlerde, çocuklara refakat eden büyükler, onların boy boslarına bakarak henüz bu yaşa gelmemiş olduklarını söylemekte ve tekzib edilmemek maksadiyle de çocukları yalana alıştırmaktadırlar..

Ancak, çocuğun boyuna göre mi, yoksa enine göre mi bilet parası alınmalıdır?

En çok köprüsü olan şehir

Dünyda her şehir kendine mahsus bir şeyle rekor kırmaktadır. Kimisi nüfusu ile, kimisi en yüksek binaları ile.

Leningrat da bu arada bir rekor kırıyor. Leningratta, tam 550 köprü vardır. Orası, en çok köprüsü olan şehirdir..

Celâl Bayar

Izmirden yarın ayrılıyor

Vekil Ağustosun ilk haftasında Akdeniz seyahatine çıkacak

İzmir (Hususî) — Ankaradan şehrimize gelen İktısat Vekili B. Celâl Bayar, İzmir incir ve üzüm tarım satış kooperatifleri birliği içtimaında hazır bulunduktan sonra Nazilliye geçerek pamuklu kombinası inşaatını teftiş ve akşam İzmire dönmüştür.

B. Celâl Bayar, pazartesi günü deniz yolile İstanbula hareket edecek ve Ağustosun ilk haftasında da oradan kotra ile Akdeniz seyahatine çıkacaktır. Vekilin bu seyahati yirmi gün kadar sürecek ve Fethiyeden dönecektir.

İktısat Vekili, hükûmetin kooperatiflere büyük ehemmiyet verdiğini ve ilk defa olarak teşkil edilen İzmir satış kooperatifinden bu yıl alınacak neticelere göre, diğer mahsullerimiz için de satış kooperatifleri kurulacağını söylemiştir. B. Celâl Bayar, bu suretle haricî ticaretimizin teşkilâtlandırılmasının mümkün olacağını ve kooperatif damgasını taşıyan mahsullerimizin kalite itibarile temiz ve iyi olduğundan mahsullerimizin daha fazla rağbet göreceğini bilhassa kaydetmiştir.

Ege mıntakası incir ve üzüm müstahsilleri, satış kooperatiflerinin teşkilini büyük memnuniyetle karşılamışlardır. Hükûmetin millî bankalarımızdan temin ederek koyacağı üç milyon liralık sermaye ile işe başlıyacak olan bu teşekkül sayesinde, mahsullerinin bu yıl daha müsait şartlarla elden çıkacağını tahmin etmektedirler.

İktısat Vekilinin huzurile yapılan son heyeti umumiye içtimaında, kooperatifin kontrolörları ve idare heyeti âzaları seçilmişlerdir. Şimdi İktısat Vekâleti, İzmir incir ve üzüm tarım satış kooperatifleri birliği genel direktörünü tayin edecektir. Üzüm kurumu müdürü B. İsmail Hakkı Verel'in bu vazifeye getirilmesi muhtemeldir.

Pariste çıkan Rumce bir mecmua Türkiyeye girmiyecek

Ankara, 17 (A.A.) — Pariste bulunan Metaksas aleyhtarı Yunanlılar tarafından neşredilen "Demokratia,, adlı mecmua dost ve müttefik Yunanistan aleyhinde zararlı yazıları ihtiva ettiğinden mezkûr mecmuanın Türkiyeye ithali Vekiller Heyeti tarafından menedilmiştir.

Geçmiş Kurunlar

18 Temmuz 1923

BURSADA ELEKTRİKLİ TRAMVAY

Bir Fransız şirketi tarafından Nilüfer çayından istifade edilmek suretile Bursada elektrikli tramvay imtiyazı alınmıştır.

İstihsal edilecek cereyan elektriği daimî olduğundan diğer fabrika ve müesseseler de bu cereyandan istifade edebileceklerdir.

Haramî kelimesinin Orijini

Ahterî Kebirde, (haram) var, (haramî) yoktur.

Kamus tercümesinde de (haram) var, fakat (haramî) kelimesi yoktur. Demek ki, Arap lûgatlerinde (haramî) sözü yoktur.

O halde, (haramî) kelimesinin arapça bir kelime olmadığı, Türk lûgatçilerinin, onu, arapça sandıkları (haram) kelimesinden çıkararak arapçalaştırmış bulundukları anlaşılıyor.

* * *

Konumuz olan kelimelerin hakikî orijinlerini bulabilmek için Türk Yakut lehçesinden aldığımız şu kelimelerin Güneş - Dil Teorisine göre manalarını araştıralım:

1 — Hâr; 2 — Hara; 3 — Haram; 4 — Haramî.

1 — Hâr.

(1) (2) (3) (4)

ağ + ah + ağ + ar

(1) Ağ: Ana köktür. Burada şu mânalara gelir:

a) Güneşin parlaklık, beyazlık, ışık, sıcaklık vasıfları;

b) Güneşin vasıflarından hareket.

(2) Ah: Ana kökün yerine geçen prensipal köklerdendir. Ana kök olan "ağ,, ın "ğ,, si, doğrudan doğruya kendinden sonra gelen vokal ile, birleştiği takdirde telâffuz icbariyle de "H,, olur, ve yine ana kök yerine geçer. Yani:

ağ+ağ=ağağ=ahağ=hağ olur.

(3) Ağ: Ana kök mânalarını tamamlıyan ve isimlendiren unsurdur. O halde, — ana kökün beyazlık anlamı alınarak — (ağahağ) veya (ağağ=ağ): "ak, beyaz,, demektir.

(4) Ar: Ana kökteki mânaların, onları isimlendiren unsurda istikrarını bildirir. Demek ki, (Hağar=hâr) sözü kendinde beyazlık ve diğer ana kök mefhumları istikrar bulmuş olan bir nesne demektir. Meselâ (hâr=kar) demektir. (Hâr kurduk astaah=kar gibi ak saçlı); (Hâr kurduk etteh=kar gibi beyaz tenli) [pekarski].

§ Ana kökün sıcaklık vasfı üzerinde durursak "Hâr=müstakir bir sıcaklık, ateş,, ifade eder. Nâr, yani Hâr=kor demek olur. (Kamusu Türkî].

(Hâr gınar haan = kaynadıkan sonra galeyana gelen) [Pekarski]..

Ana kökün yukarıda işaret ettiğimiz hareket mânası üzerinde durursak, bu takdirde, "Hâr,, sözü herhangi bir hareket ve faaliyetin bir süje veya objede tekarrür ettiğini, yani hitam bulduğunu bildirir. Bu itibarla (V. + r) tekarrür unsuru, ana kök mânasının aksine delâlet eder; meselâ: (Hâr = durmak; bir yerde duraklamak, durup kalmak...) [Pekarski].

§ Meselâ ana kök anlamlarından fikir, düşünce, parlaklık, hareket gibi herhangi biri üzerinde durulduğu zaman onun türkçe adı "harağ,, veya — sondaki okunmaz "ğ,, telâffuz icabı olarak kendinden evvelki (r) konsonuna değişerek — "harar,, olur ki bu sözler, bizim lehçemizde — Yakut lehçesindeki "h,, lar "k,, olarak — (harağ = karağ) yani beyazın zıddı ve (harar = karar) yani harekетin, fikrin bir şey üzerinde istikrar buluşu, bitmesi, duması demektir.

(Muustan uu hara ko = Buzun tazyikinden su duruyor) [Pekarski].

2 — Hara

(Hâr) sözünün, parlaklığın aksi mânaya geldiğine işaret etmiştik. Hakikaten: (Hâra = kara), "siyah, kara şey,, demektir. (Hara gur = siyah yapmak) [Pekarski].

(Hara = kara) sözünün "siyahlık,, mefhumundan şu abstre mânalara intikal olunmuştur: "Kötü, şerir, pis, aşağılık, yüksek sınıflara mensup olmıyan halk, hayvan, bayağı, âdi, bedbaht; seyyie, sui ahlâk, rezail...,, [Pekarski].

(Harağ) sözünde ana kök ışık, parlaklık olduğuna ve (r), bu ışığı bir objede müspet olarak bildirdiğine göre kelimenin mânası "bakmak, nezaret etmk, seyretmek, göz gezdirmek; uzaklara bakmak; beklemek ve göz,, demek olur. Altay — Aladağ lehçelerinde (kara — karak) dahi (hara — harağ) demektir.

(Harağ) sözünde yukarıda işaret ettiğimiz abstre menfi mânalar (karak) sözünde de vardır: "Eşkiya, garet, haydut, hırsız,, gibi. (Karakçı) da ayni mânalara gelir. [Altay — Aladağ Lûgati — Verbitski].

3 — Haram

(Har) ve (harağ) sözlerinin izah ettiğimiz müspet ve menfi mânalarından menfi olanları üzerinde duralım:

(Haram) kelimesi Pekarski'nin Yakut Dili lûgatinde ve *Karam* sözü de Verbitski'nin Altay — Aladağ lehçeleri lûgatinde aynen mevcuttur.

Her iki lûgate göre kelimenin mânaları şunlardır:

A) Açgöz, son derece açgözlü, tamahkâr, hodbin, hasis, cimri.

B) Tutumlu, çok idareli, fazlaca iktısatlı, tasarruflu. (Haram kisi = İdaresini bilen, cimri, pinti) [Pekarski].

"Haram,, ve — bizim telâffuzumuzda — "karam,, kelimesinin bütün mânalariyle beraber türkçe orijinini kısaca göstermiş olduğumuza kaniiz. .

Bunu teyit eden şu kayıtları aynen alıyoruz:

"Karam,, da, "aç gözlülük etmek, başkasınınkini kapmak,. mânaları vardır. [Altay — Aladağ Lûgati].

(Haramnaah = harîs, hasut) [Pekarski].

(Haramsah = ufak tefek şeylere bile ehemmiyet veren, hasis, cimri, deni) [Pekarski].

(Haramta = hırs, aç gözlülük) [Pekarski].

(Haram = aç, karnı aç... v.s.) [Pekarski].

4 — Haramî

(Haram) kelimesini yukarıda analiz etmiştik. (Haramî) kelimesi de

Haram + iğ

şeklinde kurulmuştur.

(Haram) sözünün menfi mânaları üzerinde duralım:

Kelimeye ilâve olunan "iğ,, bu menfi sıfatlar kendinde bulunan kişinin adı olur. Kelime bizim lehçemizde "Karamî = karamiğ,, veya "Karama = karamağ,, dır. Kelimenin lehçemizdeki mastarı da "karamak,, tır ki "aleyhte bulunmak, iftira etmek, kadhetmek, lânet etmek, zemmetmek,, mânalarına gelir. Şu müştakları da vardır:

Karamat = giybet

Karamdamak = hasislik etmek

Karakmak = garet etmek, nefret etmek.

(Karakmak) sözünden (karağmak — karamak — karami — harami) şekilleri tabiî olarak çıkar.

Son kelime "garet eden, yol kesici, yan kesici, hırsız,, demek olur. (Karak + mak = karağ + mak) sözlerindeki "karak,, veya "karağ,,; "göz,, mânasına geldiği gibi "su gözü — memba,, mânasına da gelir. (Karak + ulak = karakulak) ta olduğu gibi kelimenin ilk unsurunu "su membaı,, mânasına alırsak (karakmak), "atşan olmak,, demek olur.

NETİCE

Kurun gazetesinin Türk Dili Kurumundan sorduğu Küçükcekmece garbindeki Harami Deresi veya Haramili Dere sözlerindeki "haramî,, ve "haramili,, kelimelerinin orijinleridir. Biz, kelimenin türkçe orijinini reddolunmaz bir surette göstermiş bulunuyoruz. Şimdi üzerinde son hüküm verilecek nokta şudur: Bahis konusu olan dere hakikaten bir zamanlar aç, susuz, hırsız, bir takım yankesiciler yatağı, ili, yeri olmuş bir dere midir; yoksa içinden su akmıyan ve maillerinde su membaı bulunmıyan bir dere midir; yoksa içinde ve su akma maillerinde çok su membaı bulunan bir vadi midir? Biz vazifemizi yaptık. Son işaret ettiğimiz mânaların biri veya diğerleri üzerinde kat'î hüküm vermek için Haramî Deresinin veya Haramili Dere'nin ve dolayının:

((1) Tarihi araştırılmak,

(2) Derenin su bakımından tetkiki yapılmak gerektir.

Sayın Kurun gazetesinin bu vazifeleri de alâkadar olanlardan sorması münasip olur.

İ. N. DİLMEN

ŞEHİR HABERLERİ

Belediye verği ve resimleri

Bir ağustostan itibaren müşterek alınacak

Belediye vergi ve resimleri ile bina ve arazi vergileri şubeleri a - ğustosun başından itibaren mes'ul birer memurun idaresi altında birleştirileceklerdir. Baş memurların yanlarında, şubenin işine ve muamelâtının çokluğuna göre tahakkuk ve muamelât işlerine bakmak üzere bir şef ve bunların emri al - tında da lüzumu kadar memur, kâtip, tahsildar bulunacaktır. Mua - melât birleştikten sonra belediyeye ait bütün vergiler ve resimler ayrı ayrı tahakkuk olunacak ve fakat bir mükelleften hepsi birden lahsil edilecektir. İcra muamelâtı da yine toptan olacaktır.

Mektep kitapları

Tadilât gören kitaplar hemen basılacak

Lise ve orta okulların önümüzdeki ders yılı kitap durumile Kültür Bakanlığı şimdiden meşgul olmaktadır. Yeni yazılan ve bazı ufak tefek tadilât gören ders kitaplarının basılmasma bu ayın sonundan itibaren başlanacaktır.

Kültür Bakanlığı neşriyat direktörlüğü kitap işleri etrafında tetkikler yapmaktadır.

Devlet matbaası okulların açılma zamanı olan teşrinievvel başına kadar bütün kitapları yetiştirmiş bulunacaktır.

İlk okulların okuma kitaplarında bazı ufak değişmeler yapılacak eşya ve tabiat kitapları ise yeni baştan basılacaktır.

Kuruçeşmenin modern bir kömür mıntakası olabilmesi için

2 milyon lâzım

Kuruçeşmedeki kömür mıntakasının bir an evvel teşekkülü için liman işletmesi tarafından yapılan tetkikler sona ermek üzeredir.

Liman idaresi, kömür mıntakasının modern vesait ile techizi için en az iki milyon liraya lüzum göstermiş, İktisat Vekâletine vaziyeti bildirmiştir.

Inspekterlerin raporları

Kültür bakanlığı genel inspekterleri muhtelif vilyetlerin okul ihtiyacı ve talebe durumları etrafında yaptıkları tetkiklerin neticelerini ve alınması lâzımgelen tedbirleri birer birer rapor halinde bakanlığa vermişlerdir.

Liman hamaliye tarifesi tesbit edilmek üzere

Subay eşyalarında yüzde elli tenzilât

Neferlerden denk başına yalnız beş kuruş alınacak

Liman tarifeler komisyonu dün de toplanarak liman hamaliye ücretlerinin tesbitine ait çalışmalarına devam etmiştir.

Komsyon şimdiye kadar yeni tarifenin 35 maddesini hazırlamıştır. geride daha 10 madde kalmıştır ki bu da komisyonun yarınki toplantısında ikmal edilmiş bulunacaktır.

Öğrendiğimize göre; yeni tarifede esaslı değişiklikler yapılmaktadır. Bu cümleden olarak hamal ücretlerinde mühim miktarda tenzilât yapılmıştır. Ayrıca subayların eşyasında yüzde elli, tenzilâtla neferlerin eşyasında da dengin büyük ve küçüğü nazarı itibara alınmıyarak yalnız 5 kuruş hamaliye ücreti kabul edilmiştir. Diğer bütün eşya için de bir miktar tenzilât yapılmıştır.

Liman tarifeleri, yarın yapılacak son bir toplantıile ikmal edilmiş bulunacak, ve her hangi bir yanlış muameleye meydan verilmemek üzere halka bildirilecektir.

Her yirmi dört saatte 24 vak'a

Şehrimizde tifo vaziyeti son yirmi dört saat içinde ilk şiddetile devam etmektedir. Tutulan rakamlara göre son 24 saat zarfında yeniden 24 vak'a görülmüştür.

Sıhhat işleri direktörü şehrin her tarafta bulunan hakı tifodan korumak için aşı olmalarını temine çalışmakta ve yeniden muhtelif semtlerde aşı istasyonları tesis etmektedir.

Çanakkale kazasında karar

Acente 80000 liralık teminat mektubu verecek

Çanakkalede vukua gelen büyük deniz kazasının duruşmasına dün asliye mahkemesinde devam edilmiştir.

Dünkü celsede yine vapur acentaları vekilleri hazır bulunmuş, evvelâ liman reisi tarafından verilen raporlar okunmuş, bundan sonra mahkemenin kararı tefhim edilmiştir.

Bu karara göre; yapılan tetkikler neticesinde kaza muhakemesine Türk adliyesinin bakması salâhiyeti dahilinde bulunmuştur. Bundan başka İspanyol gemisinin harp gemisi olduğu hakkında İspanyol vapur acentası tarafından yapılan iddianın da doğru olmadığı, geminin bir ticaret gemisi olduğu tesbit edilmiştir.

Mahkeme, bu itibarla muvakkat bir zaman için konulmuş olan haczi değiştirmiş, İspanyol acentasına 80,000 liralık bir teminat mektubu vermek üzere 48 saat mühlet vermiştir.

iddialı güreş bugün

Amerikan boğasile Mülâyim bugün on yedide Taksim stadyomunda karşılaşıyorlar. Bakalım kemer kimin olacaktır.

Benzin fiyatlarında yeni tenzilât yapılabilecek mi

Vekilin tetkikine arzedilecek rapor hazırlanıyor

İktisat Vekili Celâl Bayarın tensibile teşekkül eden benzin komisyonu dün Ticaret Odasında yeniden çalışmağa başlamıştır.

Benzin komisyonu, sanayi umum müdürü Reşadın başkanlığı altında toplanmış, oda umumî kâtibi Cevat Nizami ile Belediye İktisat işleri müdürü Asım Süreyya ve Ankara belediyesi iktisat işleri müdürü Şevket Süreyyanın yaptıkları tetkikler ayrı ayrı gözden geçirilmiştir.

Dünkü toplantı iki saat kadar devam etmiş, benzin fiyatlarında yeniden tenzilât yapılıp yapılamıyacağı araştırılmıştır.

Bunun için heyet azaları tarafından her şirket nezdinde şimdiye kadar yapılan satış fiyatları kontrol edilmiş ve bu arada her şirketin Avrupa satışları ile Türkiye satışları mukayeseli bir şekilde tetkik olunmuştur. Bundan başka Ticaret odası tarafından tetkik edildikten sonra hazırlanmış olan beynelmilel benzin fiatları da toplantıda gözden geçirilmiştir.

Heyet, yarın ve öbür gün de mesaisine devam ederek İktisat Vekili Celâl Bayarın şehrimizi tekrar ziyaretine kadar çalışmalarını ikmal ederek bu hususta hazırlanmış olan raporları Vekile arzedecektir.

Temizlik kadrosu tamamlanıyor

İstanbulun temiz tutulması için açılan mücadele devam ediyor. Temizlik kadrosu beş yüz süpürgeci, 400 arabacı ve yüzü de müteferrik iş görmek üzere bin kişilikti.

Fakat son zamanlarda temizlik ameleleri hemen yarı derecesine inmişti. Amele ücretlerine zam yapılması üzerine kadronun tamamlanmasına başlanmıştır.

Tabanca ile vurulançocuk

Akbıyıkta oturan avukat Bay Mehmet Garibin oğlu 12 yaşında Cemalettinin evvelki akşam sokakta oynarken evden aldığı babasına ait tabanca ile arkadaşlarından 11 yaşında Hulyayı karnından vurduğunu yazmıştık.

Hastahaneye kaldırılan küçük çocuk bir kaç saat sonra ölmüştür.

Dün öğleye doğru Cemalettin adli yeye getirilmiş, tıbbı adlî tarafından muayene olmuş, ehliyet cezaiyesi olup olmadığı tetkik edilmiştir.

Halkevinde tifo aşısı

Eminönü Halkevinden:

Evimiz sosyal yardım şubesince halka parasız olarak cumartesi ve pazardan başka hergün saat (12) den (13)çe kadar tifo aşısı yapılacaktır. Arzu edenlerin mezkûr saatte müracaatları rica olunur.

Tefrika Numarası: 14 Yazan: Feliks Bavman

Tabanca değil,.. bir tahta parçası!

"Coni,,, gardiyanları bununla korkutup kaçmıştı!

25 Kânunusani 1934 gecesi Arizonada Taksonda yakalanan Con Dillinger ve çetesi efradından bazıları, Kravnt Poynte getiriliyorlar. Sevkleri, tayyare ile yapılıyor. Arkadaşları Ohayoya götürülerek, Con Dillinger, Kravnt Poynt hapishanesinde tecrid ediliyor. Ve alınan şiddetli tedbirlere rağmen, bir gün öğleden evvel kendisi, Hörbert Jangblad adlı bir katille beraber, koridorda serbest görülüyor. Con Dillingerin elindeki tabanca karşısında, gardiyanlar, ellerini havaya kaldırıyorlar:

Ve böylece, Hörbert Jangbladın gardiyanlara yaklaşıp hapishanenin anahtarlarını alması, Con Dillingerin bu geniş omuzlu, iri yarı memurları kendi çıktıkları yerlere sokup kilitlemesi ve her iki suçlunun birkaç dakika sonra tam bir soğuk kanlılıkla hapishane garajından dişi Şerifin otomobilini çıkarıp binmeleri ve iz bırakmadan ortadan kaybolmaları mümkün oldu. Kravn Poyntun kadın olan en yüksek zabıta âmiri Misis Liliyan Hollinin resmî otomobiliyle!

Con Dillinger, işte bir defa daha yakayı sıyırmıştı. Ayrı ayrı hücrelerde kapalı bulundukları halde Hörbert Jangbladla önceden nasıl anlaşabildiği, tabancayı ne suretle ele geçirebildiği yolundaki istifhamlara, ancak kısmen cevap bulunabildi.

Tabanca meselesi, tamamiyle tevazzuh etti, çünkü bu garajda yere atılmış, bırakılmıştı. Ve Amerika birleşik hükûmetleri hapishanelerindeki gardiyanların kızardıkları — beşer cemiyetinin kızarmak nedir bilmiyen kara vicdanlı tabakasiyle pek yakından, pek sıkı fıkı temasa geldikleri için — her halde nadirendir, amma.... Kravn Poynt hapishanesi gardiyanları, sorguya çekilirken, kulaklarına kadar kızardılar!

Bunlar, kendilerini Con Dillingerin tehdit edip korkuttuğunu ve şapa oturttuğu otomatik tabancaya bakmaya, gayet nazik tavırla davet edildiler. Bu sağlam bünyeli, haşin gardiyanlar, handeyse utançtan "sarrk!.. düsüp bayılacak hale geldiler. Fenalık geçirmeleri, utanç duymaları pek yerindeydi. Zira, hapishane direktörlüğünün masası üzerinde duran tabanca, kararmış tahtadan, kaba saba yontulmuş ve şöyle böyle, amma, hakikaten şöyle böyle otomatik bir tabanca şekli verilmiş bir şeydi. Çocuk oyuncağı, patlar cinsinden bir tabanca, bir mantar taban cası bile değildi. Sadece yamrı yumru bir tahta parçasından ibaretti!

Buna, bu şekli veren de, kurnaz ve becerikli Con Dillingerdi!

Eğer o gün, öğlenden evvel koridorda ellerini havaya kaldıran "gözleri pek,, gardiyanlardan birisi olsun, ipnotizme edilmiş gibi o cür'etli haydudun kaba hatlı çehresine bakıp kalacak yerde, kendilerine hâkim olup ta "otomatik,, tabancaya şöyle bir göz atsaydı, firar teşebbüsü hiç şüphesiz suya düşer ve masum birçok insan kanının yeniden seller gibi akmasının önüne geçilir, cesur bir çok memur bunları yakalıyacağız, diye uğraşırken canlarını feda etmek zorunda kalmazlardı. Yahut ta, bunların sorgusunda hazır bulunan yüksek derecede memurlardan birinin biraz daha iyi ifade ettiği gibi yapsalardı: "Delikanlılar, eğer içinizden biri şöyle bir hamle edivermek cesaretini gösterebilseydi, o zaman....,, evet; fakat, gardiyanlar, elleri havada, oldukları yerde mıhlı ceplerini aratmışlar, icap eden şeylerin alınması sırasında hiç kıpırdamamışlar ve kendilerini tahta parçasiyle tehdit eden Con Dillingerin önüsıra köskös yürüyüp, hücrelere girmekten başka yapacak şey yok sanmışlardı!

Bu memurlar, şiddetle cezalandırıldılar ve hapishane direktörü, cezayı bildirirken, gardiyanları cezanın şiddetinden daha ziyade ezen oldukça alaylı ve hırpalayıcı bir gülümseyiş refakatiyle sesinin tonunu değiştirmeyi ihmal etmedi. İstihza, istihfaf ve istihkarla karışık, büsbütün küçük düşüren bir tonla!

Gardiyanlar, derhal azlolundular ve dişi Şerif Misis Liliyan Holli de, istifaya mecbur oldu. Lâkin, yerine tayin olunan, yabancısı değildi. Yerine, kendisinin yeğeni, getirildi!

Amerika birleşik hükûmetleri hudutları içerisinde, muhtelif muhitlerde, bu halef - selef vaziyeti, dudaklarda tebessümler belirtti. Bu yakın akraba arasındaki hususî vaziyetin sadece kandan değil, ayni zamanda candan oluşu dolayısiyle! Ve görünüşe bakılırsa, bunlar, etrafı umursamaksızın bu temayüllerine uygun hareketle..... faydalanıyorlardı!

(Devamı var)

Şişhane yokuşundaki kaza muhakemesi devam ediyor

İki sene evel Şişhane yokuşunda dört kişinin ölümü ve 25 kişinin yaralanmasile neticelenen tramvay kazasının muhakemesine dün sabah ağırceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Yaralılardan Yelkenci Selim'in ve kazada ölen Mehmedin verese ve ve killeri iddialarını serdetmişler, elektrik şirketinden tazminat istemişlerdir.

Bunlardan Selimin vekili 35 bin lira tazminat istemiştir .

Muhakeme tramvay şirketi vekilerinin müdafaaları için başka güne kalmıştır.

Yemiş satılan kulübeler

Karaköy köprüsünün Eminönü ve Karaköy cihetlerindeki kulübelerin önlerinde yemiş, sebze ve buna benzer yiyecekler satılıyordu. Bu kulübelerin önlerinde bu nevi yiyecek satılması yasak edilmiştir.

Tercüman rozetleri

Tercümanların iki sene evvel aldıkları rozetlerin hükümsüz olduğu bildirilmiştir. Belediye tercümanlara yeni rozetler verecektir.

Fala bakan tayyareci kadın

Birçok hâdiselerde: "Bunun böyle olacağını biliyordum!" diye ortaya çıkanlar görülür.

Tayyareci kadın Amelie Earhert'in de Büyük Okyanusta kaybolmasından sonra, diğer bir tayyareci kadın, ondan bahsderken, arkadaşının başına bir kaza geleceğinden evvelce korkmuş olduğunu söylüyor.

Marie Mersing ismindeki bu kadın, ilk kadın tayyarecilerdendir ve 1910 da pilotluk etmiştir.

1910 pilotu diyor ki:

"Ben uzun senelerdenberi el falı ile uğraşmışımdır. Bir gün Amelia'nın elini alıp baktığım zaman endişe duydum Arkadaşımın elindeki çizgiler gayet vazih olarak, bir su ve ateş kazasını gösteriyordu.

"Diğer bir kadın tayyareci arkadaşımızın da elinde ayni çizgiler vardı: Helen Boucher! Bu arkadaşımı en son olarak 1933 senesi Teşrinievvelinin 13 üncü cuma günü gördüm'" Ayın on üçü Avrupalılarca uğursuz sayılır. Hele bu 13 cumaya rasgelirse, daha uğursuzdur.'"

Şapka kralı Habig

Bir dağ sporuna hazırlanırken birdenbire düşüp öldü.

Dünyanın tanınmış şapka fabrikası sahiplerinden Karl Habig, Rayşenavda katb sektesinden öldü. Bu Viyanalı şapkacı, Rayşenava dağcılık iptilâsile gelmişti. Otomobille oray gelen Habig, 10 temmuz sabahı saat 9 da, bir dağcının rehberliğiyle Büyük Cehennem vadisi denilen yerden Abademiber kayalığını tırmanırken, ilk tırmanış safhasını müteakip, birdenbire düşüp yere serilmiştir. Kılavuzun ilk tedavi mahiyetinde olan bütün gayretleri bir netice vermemiştir. Dağa tırmanmak heveslisi, düşer düş mez can vermiş bulunuyordu.

Karl Habig, 57 yaşındaydı. Kendisi, Viyana ticaret âleminde, büyük harpten evvelki zamanlarda büyük rol oynamıştı. Eski zamandan intikal edeni muhafaza ve inkişaf ettiren büyük sanayi erbabından olan Habig, büyük babası tarafından kurulan ve babasile amcası tarafından tekemmül ettirilen fabrikayı, muvaffakiyetle idare etmiştir. Şapkaları, ötedenberi bu ailenin aile ismini taşır.

Kendi sıfatını sadece "şapkacı,, diye anlatan Habig, Viyanada İmparator Fransova Jozefin terzisi ve piyano tamircisi gibi, eski zamanın hususiyetlerini benimsiyen zenaat erbabı arasında anılırdı.

Bir taraftan ticaretile meşgul olan bu adam, spor meraklısıydı. Mükemmel ata biner, eskirim yapardı; bir çok müsabakaya iştirak etmiş ve mükâfat, madalya kazanmıştı. Spor merakı sahasında, Alpcilik bilhassa yer tutardı. Her sene, en yüksek tepelere doğru tehlikeli tırmanışlara girişirdi. Son tırmanışı ile, Raks dağının tepesine erişmek istiyordu. Yanına usulen kılavuz almakla beraber, bu dağın bütün yollarını hemen karış karış bilirdi. Kendisinin sıhhî vaziyetini gözetmeden, bedenî kabiliyeti haricinde bir harekete davrandığını, bu son tırmanış sırasındaki ölüş şekli gösteriyor.

Karl Habig, iki defa evlenmiştir. İlk karısı, büyük sanayicilerden Ritter fon Gutmanın kızıdır. İkinci karısı, bir Aristokrattır. kontes Henriyette fon Tun ve Hohenştayn babası, bir generaldir. Habiğin hayatta karısı, annesi, oğlu, kızı, damadı, torunu ve hemşireleri vardır.

Cesedi, 13 temmuzda Viyanada merkez mezarlığına gömülmüş, ertesi gün de kilisede ayrıca bir âyin yapılmıştır. Merasim çok kalabalık olmuş, bir çok sanayici tarafından gösterişli çelenkler getirilmiştir.

Dünyayı Dolaştım

Yazan: Titayna — 38 — Çeviren: Vir Gül

insan eti yemek istiyen kabîle reisleri

Bunlar gözüne kestirdiği adamlardan birini furuna atarlar, kızartırlar

Fakat bazıları da genç kızların memelerini keser keser yermiş...

Yamyamların reisi bir gün kendisine ziyafet çekmek ister. Fakat, ziyafetin masrafını adamlarından biri görecektir ve bu masraf onun hayatına mal olacaktır:

Reisin yemek için gözüne kestirdiği adam hemen tutulur, diri diri fırına atılır. Fırında taşlar kızmış, bembeyaz olmuştur. İçeri atılan adam bir dakikanın içinde kavrulur ve kıpkırmızı bir şekilde dışarı çıkarılır.

Başka bir kabile reisinin en sevdiği şey genç kızların memelerini kesip yemekmiş...

Bir gün, yamyamların bulunduğu sahile, uzakta batmış bir geminin direği, dalgalarla sürüklene sürüklene geliyor. Yamyamlar, bunu da insanlardan elde ettikleri bir mal sayarak, alıyorlar. Komşuları olan başka bir kabileye hediye ediyorlar. Onlar da alıp köylerinin ortasına dikiyorlar. O günden itibaren iki kabile birbirine düşman halindedir. Bu düşmanlık, kendisine direk hediye edilen kabilenin de ötekine bir hediye verebileceği güne kadar devam edecek.

Fakat, hireğe mukabil verilecek hediye yine direk olmalıdır. Bunun için, hediyeyi alan kabilede şimdi herkes uzaktan bir yelkenli geçmesini bekliyor. Her hangi bir yelkenli adaya gelirse hemen içindekileri kesecekler ve geminin direğini söküp düşman oldukları kabileye verecekler. O zaman aralarındaki düşmanlık kalmıyacak, dost olacaklar.

Biğnambaların köyleri çok tuhaf bir şekilde kurulmuştur. Yollar, kasabaların arasından karma karışık geçer. En ortada reisin kulübesi vardır. Köye bir yabancı gelince, bu karma karışık yollardan gide gide reisin kulübesinin önüne çıkar. Fakat, buradan dönmek istediği zaman, yolunu kaybeder ve kulübelerin arasından çıkamaz.

Biğnamba'lardan biri ihtiyarladığı zaman, bütün ailesini etrafına topluyor ve onlara son bir fedakârlıkta bulunuyor: Bütün mallarını çocukları ve diğer akrabası arasında taksim ediyor ve kendisini diri diri toprağa gömdürüyor.

Bunlar, bu vahşi insanların garip âdetlerinden bir kaçı, daha garipleri var:

Bu yamyamların arasında kendi arzusunu başkasının üzerinde icra eden kimseler bulunuyor. Böyle bir kimse her hangi birine:

"Sen öleceksin!,, dese, öteki, bir müddet sonra, derhal ölüyor. Adeta, kendisine "öleceksin,, denen insan, diğerinin bu arzusuna riayet etmek gayesile, kendisine öleceğini telkin etmekte ve bu suretle kendi arzusile ölmektedir.

Yeni Hebride adalarındaki yerlilerin âdetlerinin hepsi yazılmak isetnse ciltler doldurur ve bunları toplamağa insanın ömrü kifayet etmez.

Bu aşiretlerden bir çoğu henüz keşfedilmemiştir bile. Nerede ve nasıl yaşadıklarını kimse bilmez. "yamyamlar arasında,, diye bir filim çevrilmiştir. Fakat bilmem söylemek lâzım mı, bu filim yerlilerin zararsız bir kısmı arasında, çevrilmiştir.

Adanın sol sahilinde Bignambalar neyse sağ sahilinde de Smolnomba'lar o derecede vahşi insanlardır. Her iki kabiledeki bu vahşi insanlar çırıl çıplak yaşarlar.

Yalnız vücutlarına süs gibi ufak bir şey takarlar. (İsimleri buradan geliyor: Biğnamba'lar big = büyük süs takanlar; Small (Smol) küçük süs takanlar).

Vücutlarına taktıkları bu süsler bazısında medenî insanlardan ellerine geçirdikleri bir eldivenin parmağıdır. Kimisinde, boynundan atılmış, arkaya doğru düşüp yerlerde sürünen bir kumaştır.

Kadın dünyada hiç bir millette Smolnamba'larda olduğu kadar hakir görülmez. Kadınları orada ne her kulübeye sokarlar, ne her yoldan geçmesine müsaade ederler, ne de dinî merasimde verilen ziyafetlere alırlar. Şenlik günlerinde kabile halkına domuz ziyafeti verildiği zaman kadınlar sofradan dışarda bırakılır.

Aoba adasında bir kadının, erkek kardeşine bakmağa hakkı yoktur. Ayni şekilde, kardeşi de ona bakamaz: Bakarsa öldürülür..

Vaso adasında kadınlar bellerine diz kapaklarına kadar sarkan hasır gibi örülmüş bir bez sararlar. Santo adasında daönlerine ve arkalarına, bir el büyüklüğünde, yapraklar takarlar. İki yaprak birbirine Hindistan cevizi yapraklarından örülmüş bir iple bağlıdır ve ip belden geçer.

Etrafımda, dolaşan bir takım kadınlar var. Mütecessis bir hayvan gibi etraflarına bakınıyorlar. Bilmem ki bu kadınlar insana nefret ve dehşetten başka bir his verebilir mi? Bazılarında boyunlarında inci ve boncuk dizileri var.

(Arkasd var)

Mekteplere talebe kaydı

Lise ve orta okullarda yeni talebe kayit ve kabulüne 20 ağustosta, ilk okullarda da 15 eylülde başlanacaktır. Alâkadar makamlara bu hususta lâzım gelen direktifler verilmiştir.

Şehrimiz orta okul ve liseleri kültür direktörlüğünün programına göre hareket edecekler ve programda gösterilen ilk okullardan talebe alacaklardır.

HALK OPERETİ

BU AKŞAM

Bostancı İskele Bahçesi Eski Hamam Eski Taş Operet 3 perde

Salı akşamı Anadoluhisar İdman Yurdu bahçesinde
21 Çarşamba akşamı Büyükada iskele tiyatrosunda

MEZHEP KAVGALARI
SÜNNİLİK VE SİİLİK MÜCADELESİ

Tefrika numarası: 15 **Yazan: Ziya Şakir**

Aliyi sevmekle başlayan Şîelik siyasî bir fırka haline giriyor

Esasen (Ali) nin ilim, şecaat ve faziletlerine meftun olan bu zatlar, şimdi onun ihtirastan azade olan bu hareketi karşısında eğilmişler:

— Yâ, Ali!... Biz, daima seninle beraberiz.

Diye cevap vermişlerdi.

(Ali) nin aldığı bu vaziyet, çarçabuk (Medine) de intişar etmişti. (Atebe bin Ebi Lehep) de halka hitaben şu mealde bir şiir söylemişti:

[Hâşim ve sonra (Ali) diye daha üstün ahlâk ve fazilet sahibi kimse yoktur. O; herkesten evvel, iman etti... Ve yine Kur'an ve sünneti ondan fazla bilen yoktur. O, en son demine kadar Peygamber'e olan ahdında vefa etti. Ve o, Peygamberin nâşini yıkayıp kefenler iken, melekler de ona yardım etti. Kim iddia edebilir ki, ondan daha üstündür. O, kavminin en yüksek ahlâklı ve faziletlisidir.]

Artık o günden sonra (Ali) nin etrafında, kuvvetli bir (taraftar) zümresi husule gelmişti. İşte, ilk defa olarak (Şîe) liğin esasını bunlar teşkil etmişlerdi. Ayni zamanda, (Benî Hâşim) a — yani, (H. Peygamber) in kabîlesine — mensup olanlar da, bunlara iltihak ederek şielik, çarçabuk kuvvetlenmişti.

(Ali), Mekke ve Medinenin en nüfuzlu şahsiyetlerinden mürekkep olan böyle bir taraftar zümresine malik olmakla beraber; (hilâfet) makamını elde etmek için en küçük bir harekette bulunmayı bile aklından geçirmemişti.

Bu hal, tam altı ay, böylece devam etmişti. Bu müddet zarfında, tamamiyle münzevî bir hayat geçiren (Ali), ikinci bir felâketin kahir darbesi altında ezilmişti. Babasının firak ateşlerine dayanamıyarak, gece gündüz:

[Bana öyle musibetler hücum ettiler ki.. Eğer o musibetler gündüzlerin üzerine dökülselerdi, gece olurdu.]

Diye feryat eden, sevgili zevcesi (Fatma), nihayet en acı teessür içinde can vermişti.

(Fatma) yı, hiç bir beşerî kuvvetle ölçülemiyecek derecede. emsalsiz bir aşkla seven (Ali), bu aziz sevgilisinin kıymettar nâşini, tek başına omuzunda taşıyarak kabrine nakletmişti. Bu hazin ayrılıktan sonra da, yine evinin hücra köşesine çekilmiş, başını yastıklar arasına sokarak, inim inim inlemişti. İki büyük sevgiliden ayrılan (Ali), bir müddet te böylece, kalbini cayır cayır yakan ateşlerin ıstırabını dinlemişti. Ve nihayet bir gün, (Ebu Bekir) e şu haberi göndermişti:

— Artık, zamanı geldi. Gelip, kendisine biat edeceğim.

(Ebu Bekir); bu haberden son derecede sevinmişti. Derhal halkı (Mescidi Şerif) e toplatmış.. kendisi de (Resülüllahın Minberi) ne çıkarak:

— Ey nâs!.. Size tebşir ediyorum ki.. (Ali), faziletinin yine büyük bir eserini göstermiş.. ve bize biat için haber göndermiştir.

Diye söze başlamış.. bu biatın, islâm camiasında ne büyük ehemmiyeti haiz olduğunu ilân etmişti.

(Ali) nin bu biatı (Fatma) nın vefatına kadar tehir etmesi; hiç şüphesiz ki; o kadar sevdiği zevcesine karşı beslediği saygı ve nezaketten ileri gelmişti...

(Muhammed) in o kadar sevgilisi olan (Ali); (Fatma) nın gözleri önünde, bir başkasına biat ederek; zaten babasının acısı ile zari zari inliyen bu hassas kadını, büsbütün dilhun etmek istememişti.

(Ali) nin bu merdane, ve âlicenabane hareketi; hakikaten çok mühim tesir husule getirmiş; (Ebu Bekir) in hilâfeti aleyhinde devam eden dedikoduların önüne geçmişti. Fakat, artık, (Ali) yi tam mânasiyle benimseyenlerin de, hiç hoşlarına gitmemişti. Bilhassa (Benî Hâşim) a mensup olanlar; (Ali) nin karşısına dikilerek:

— Sen; hakkından feragat etmekle, (Benî Hâşim) in hakkını da iskat ettin. .

Demişlerdi.

(Ali), derin bir tevekkülle bunlara cevap vermiş:

— Hüküm, Allahındır... Allahın takdirini bozmıya hiç kimse kadir değildir.

Diye mukabele etmişti.

Fakat bu cevap, (Ali) nin Şiesini (yani, taraftarlarını) tatmine kâfi gelmemişti. (Ali) yi hilâfet makamında görmek, artık onlar için bir (gaye) mahiyetini iktisap eylemişti. Bunlar; taaa, (Ali) nin hilâfet makamına geçtiği güne kadar, cereyan eden hâdiselerde, mücadele saflarının daima en önünü işgal etmişler.. bilhassa, hilâfet ve saltanata haris olan (Emevîler) le şiddetli bir rekabete girişmişlerdi.

Görülüyor ki; (Ali) yi sevmekle.. onun ilim, şecaat ve faziletine meftuniyetle başlıyan (Şie) lik, bu suretle artık siyasî bir fırka haline girmişti.

Halbuki bütün beşerî ihtiraslardan azade olan (Ali) bu vaziyetlerden memnun değildi. Ve memnun olmadığını da, ikinci ve üçüncü halifelerin intihaplarında göstermişti. Fakat ne care ki; gösterdiği bütün feragatlere rağmen; ne hâdisatın, ve ne de mukadder olan akibetin önüne geçememişti...

(Arkası var)

Sağlık
Servisimiz

Hususi doktorumuz Pazartesi günleri saat on beş buçuktan yirmiye kadar gazetemiz idarehanesinde, Cumartesi günleri de saat 14 ten 19 a kadar Lâleli Tayyare apartımanları ikinci daire üç numarada daima okuyucularımızı yedi kupon mukabilinde kabul eder.

Ayni şekilde diş doktorlarımız da okuyucularımızın emirlerine hazır bulunmaktadır. Diş doktorumuz Fahrettin Dişmen Parmakkapı İstiklâl caddesinde 127 numarada pazartesi günleri saat 14 ile 20 arasında bulunduğu gibi doktor Necati Pakşi de Karaköy Mahmudiye caddesi 1—2 numarada salı ve cuma günleri ayni saatlerde okuyucularımızın dişlerine bakacaklar ve ufak tedavilerini yapacaklardır.

Ayni zamanda Beşiktaş tramvay caddesi Erip apartımanında sünnetçi Emin Fidan muhtaç okuyucularımızın çocuklarını sünnet edecektir.

Ayrıca Aksaray Pertev Eczanesi yanında 352 numarada sünnetçi ve sıhhat memuru Nuri Eşsiz KURUN doktorunun vereceği enjeksiyonları beherini yedi kupon mukabilinde ve abonelerimize en elverişli şeraitle çocuklarının sünnet ameliyelerini yapacaktır.

İsimlerini yazdığımız doktor, dişçi ve sünnetçilere müracaat ederken KURUN'un hizmet kuponundan yedi tane götürmek lâzımdır.

KURUN
Hizmet kuponu

Bu kuponu gazete idaresine getirenler
1 — Küçük ilânlarını parasız bastırırlar.
2 — Kurunun hekimlerine parasız baktırırlar.
3 — Hukuk ve mali müşavirlerine her türlü kanun yollarını parasız sorup öğrenir.

Köprüden dün arkalıklı hamal geçirilmedi

Sırt ve sırık hamallığı da artık tarihe karışıyor. Dahiliye Vekâleti tarafından verilen iki kat'î emir üzerine İstanbul belediyesi birkaç gün evvel harekete geçip köprü üstünden arkalıklı hamalların geçmesini dün sabahtan itibaren menetti.

Birkaç sene evvel köprünün üzerinde yaya kaldırımında yürümek mühim bir işti. Arkalığının üzerine on metre uzunluğunda bir demir veya bir pamuk balyesini, yahut koca bir üzüm sepetini yüklenen hamal iki büklüm olarak yaya kaldırımından yürüyordu.

Sırtındaki 300 kiloluk yükün altında alnından buram buram terler dökülen bu vatandaşı arada bir

— Destur, varda!... Diye bağırır. Bu haykırmayı işitenler sağa sola kaçışır, hamala yol açarlardı.

Dalğın olup da "Varda!" yi işitmiyenler olursa ya uzun demirlerden biri kafasına "dank!" yahut koskoca bir gardrop "Küt!" diye vurur, dalgınlığı zail olarak elini kafasının şişen veya kanıyan tarafını tutarak kenara çekilir, yol açardı.

Bu haller okadar çok sık tekerrür ederdi ki,.. Nihayet belediye hamalların köprü üzerinde yayalara mahsus yerderden yürümelerini yasak etti ve hamalların gittikleri istikamette köprü üzerinden yolun sağını takip etmelerini bildirdi.

İki senedenberi bu yasak ehemmiyetle tatbik edildi. O zamandanberi köprünün yayalara mahsus olan kısımlarında emniyetle yürünebiliyordu.

Arada yolunu şaşıran hamal olmuyor değildi, Bunlar köprü üzerinde yorulunca dinlenmek için köprünün kenar parmaklıkları üzerinde sırtlarındaki eşyaları koyuyor, bu suretle de gelip gitmeyi güçleştiriyorlardı. Fakat sabah akşam köprü üzerinde ikişer ikişer dolaşan belediye zabıtası memurları daha uzaktan görünür görünmez hamal yükünü sırtına vurup yaya kısmından iniyordu.

Yemişteki Halden 100 - 150 kiloluk meyva küfelerini yüklenen seyyar satıcılar sabahları yediden dokuza kadar köprü üzerinden geçer, Beyoğlu tarafına geçerek tâ Boğazlara kadar giderlerdi.

Dokuzdan sonra da saat on sekize kadar arkalıkla eşya taşıyan hamallar köprü üzerinde mekik dokurlardı.

Tüccar eşyasını mahala yükler, Azapkapıdan Taksime gönderirdi. Yeni evlenecek bir çift Mısırçarşısından veya Kapalı çarşıdan bir oda takımı alır, hamalın arkalığına yükler, Beşiktaştaki evine gönderirdi. Eşya taşınmasında arkalıklı hamalın tercih edilmesinin sebebi, bu vatandaşın tek beygirli bir arabanın taşıyabileceği ağırlıkta bir yükü daha ucuza nakletmesi idi.

Bundan başka hamal eşyayi hırpalamadan, kırmadan, en dar sokaklara kadar götürür, bırakır, hattâ binanın en üst katına kadar da çıkarırdı.

* * *

Belediyenin şimdilik köprü üzerine inhisar ettirilen kararının dün sabahtan itibaren tatbika başlandığını yukarda yazmıştım.

Eminönü kaymakam vekili Bay Abdullah ile Eminönü merkez memuru bay Ali dün sabah yediden itibaren köprü üzerinde yasağın tatbikine memur edilen belediye zabıtası memurlarını kontrola çıkmışlardı.

Saat sekize doğru Yemiş istikametinden sırtlarında küfelerle hamallar sökün etti. Belediyenin ilânına göre arkadaki küfelere konacak eşyanın küfeden dışarda kalan kısımları on beş santimden fazla olmıyacaktı. Ağır aksak köprü başına kadar gelen, seyyar sebzeci ve meyvacıların küfeleri gözden geçiriliyor, ağırlığının elli kilodan fazla olup olmadığına bakılıyordu.

Köprüden sabahleyin geçen sebzeciler biribirlerini yasaktan haberdar ettiklerinden ağızları geniş kenarlı küfeler ortadan kalkmış, hafif küfelerin içine yemiş sepetleri konmuştu. Bazı sepetlerin küfeden dışarda kalan kısımları on, on beş santim kadardı. Memurlar bunları tetkik ediyor. Hattâ ölçüyor, sonra geçmelerine müsaade veriyorlard. Saat dokuza doğru arkalıklı bir hamal sökün etti. Sırtına koca bir gardrop yüklenmişti. Eminönü meydanında duran bir zabıtai belediye memuru yolunu kesti:

— Köprüden arkalıkla eşya taşımak yasak olduğunu bilmiyor musun? dedi. Hamal şaşırdı. Bir müddet duraladı, sonra

— Hamallığın kaldırılacağını biliyordum. Fakat ilândan haberim yoktur, cevabını verdi.

Devlet yasağına her zaman itaat eden bu vatandaşı:

— Ya, öyle mi, diyerek geri döndü. On beş dakika sonra ayni gardrop köprü üzerinden tek atlı bir araba ile geçiyordu.

Dün akşama kadar arasıra buna benzer hâdiseler oldu. Yani köprü yasağından haberdar olmıyanlar bulundu. Fakat daha köprü başına gelmeden sağdan, soldan seslenenler oluyordu:

— Baba, nereye! Arkalıkla köprüden geçmenin yasak olduğunu unuttun galiba!..

Memurlar geç vakite kadar kontrollerine devam ettiler. Ve bu suretle dün köprü üzerinden arkalıklı tek bir hamal geçirilmedi.

Yekta Ragıp Önen

Esrarengiz surette öldürülen kadın
Acaba casus miydi?

Fransada bir casusluk hâdisesinin muhakemesi olmaktadır.

Bu hâdise, Garola isminde bir kadının esrarengiz bir surette öldürülmesinden ortaya çıkmıştır. Muhakemenin son safhasına göre, Madam Garola bir ecnebi devlet lehine Fransada casusluk yapmıştır. Fakat, kendisiyle beraber çalışanlar, onun, bir ip ucu vermek üzere olduğunu görünce, kadını öldürmüşlerdir.

Kadının böyle bir casus teşkilâtı tarafından öldürülmüş olması, diğer bir hâdise ile öğrenilmiştir.

Bu cinayet hakkında dinlenilen bir şahit şunları anlatmıştır:

"Bir gün Avignon'da bir kadınla tanıştım. Bir kolonya mağazasında memur olduğunu söyliyen bu kadın, bir akşam son derece büyük bir üzüntü içinde bulunuyordu. Sordum, söylemedi. İsrar ettim. O zaman ağlıyarak dedi ki:

"— Beni de Garola gibi öldürecekler.,,

"Sonra, söylediklerine nazaran, Garola, casuslar tarafından kandırılmış, sonra da yine onlar tarafından öldürülmüştür.

"Avignon'da tanıdığım bu kadın da aldatılan casusların arasına sokulmuştu. Fakat, kendisini tehdit eden tehlikeyi de vaktinde hissetmiş ve bundan bir an evvel kendisini kurtarmak istemişti.

"O zamandanberi kendisini göremedim. Belki Garola gibi aldatıldıktan sonra, o da yine onun gibi öldürülmüştür. Yahut kurtulmuştur.,,

Mahkeme, bu şahidin verdiği malûmat üzerine tahkikatına devam etmektedir.

Ankara spor kongresi
Dört kulüp mümessilleri yarı buakıp çıktılar

Ankara Spor Bölgesine mensup kulüplerin evvelce bildirildiği gibi davet üzerine bugün reis ve ajanlarla toplandılar, reis önümüzdeki yıl çalışma programı üzerinde konuşulacağını söyledi. Murahhaslar geçen yıl çalışmalarına dair tenkidatta bulunmak istediler, uzun ve hararetli münakaşalar oldu. Neticede Ankara Gücü, Güvenç spor, Gençlerbirliği mümesilleri içtimaı şu takriri vererek terkettiler. "Maksadı içtimaın harici ne çıkılmıştır. Biz buraya icraatını beğenmediğimiz ve değiştirilmesini istediğimiz mıntaka işlerini görüşmeğe geldik. Söz verilmediğinden içtimaı terkediyoruz,, bundan sonra toplantı dağıldı. Vaziyet mıntaka reisliğinin mıntaka aleyhinde olmadıkları hakkında gazetelerde çıkan tekzibine filî bir cevap teşkil ettiği sporcular arasında söylenmektedir.

Tramvaydan atlamak yasağından sonra

Bu sabahtan itibaren tünel, tren, vapur gibi vasıtalardan durmadan inmek, binmek ve atlamak yasak edilmiştir.

Tramvaylarda tatbik edilen sıkı kontrol neticesinde atlayanlar eskisine nisbetle pek çok azalmıştır.

Tünel, tren, vapurlar için de konan yasağın tamamen tatbiki için alâkadarlara sıkı emirler verilmiştir.

Görüp düşündükçe
Yalnız rica yeter mi?

Yazan: S. Gezgin

Dün gece beklenmedik bir saatte kapı çalındı. Baktım. Bekçiler.. Ellerinde tomar tomar kâğıtlar var. Birini uzatarak uzaklaştılar. Kaç gündür gazetelerde çıkan belediye yasasının üç maddesi. Sokağını temiz tut, pencereden çöp atma, çöpünü kapalı kaplarla taşı, falân filân.

Ne saklayayım, bu kâğıt parçasının bende uyandırdığı ilk duygu, iyi bir şey olmadı. Hattâ canım sıkıldı. Öyle geldi, ki belediye, kendi işini, kendi vazifesini bize yüklüyor.

Fakat bu düşünüş çok sürmedi. Sabahları yoldan geçerken, görüp tiksinerek baş çevirdiğim şeyler, gözümde canlandı. Her atılan ayak sesiyle, çöp tenekelerinden fırlıyan kediler, köpekler, pencerelerden dökülen süprüntüler, duvarlardan sızan pis kokulu ıslaklıklar, saksılı balkonlardan dökülen kirli damlalar... birer birer hayalimden geçti.

Hele ara sokaklardaki perişanlık, bunlardan da bin kat beterdir. Çöpler, kızgın güneş altında buram buram tüter. Üstüne tavuklar tüner, eşelenir, köpekler, çocuklar kıvrılır. Bir yanda kapılardan çamaşır suları dökülürken, bir yanda meselâ domates ezmeleri kurutulur, sinek bulutlariyle örtülü kışlık zahire hasırları yayılır.

Her mevsimin kendine göre bu sokaklarda açtığı bir pislik sergisi var. Hele Temmuz sonuyla, Ağustos başlangıçlarında kavun, karpuz kabukları bütün öteki ayları gölgede bırakır.

İstanbul sokaklarının temizliğe kavuşması icin bir tek çare var: Bol ve sürekli karların yağması. İşte ancak o zaman yer güzel, temiz, mikropsuzdur. Kurakta, toz, yağmurda sel ve çamur insanı canından bezdirir.

Böyle olan bir şehirde belediye kapı, kapı dolaşır, kâğıtlar dağıtır, halkı temizliğe çağırırsa, artık ayıplanmaz sanırım. Madem ki bilmiyoruz, bilenlerin nazını çekmiye mecburuz. Yalnız şimdi hatırlıyorum, ki o kâğıtlar pek nezaketli yazılmıştı. Altında hiç bir ceza yoktu. Korkarım, ki kimse aldırmıyacak. Keşki bu önemli nokta unutulmaya idi. Eğer yasada cezanın yeri yoksa, konulsun. Temizlik insiyakileşinciye kadar bence buna lüzum var.

SON HABERLER

Filistinin taksimini Araplar protesto ediyorlar

Bununla İtalyanın askerî münakalât menafiine darba mı vuruldu?

Londra, 17 (Hususî) — Bağdatta büyük halk nümayişleri olmuş tur. Bütün gün devam eden bu nümayişlerde Filistinin üçe ayrılması suretindeki İngiliz projesi protesto edilmiştir. Sokaklarda büyük kafileler halinde dolaşan milliyetperverler Arap birliğini istiyorlar. Bütün yahudi mağazaları kapatılmıştır. Bununla beraber hiç bir hâdiseye meydan verilmemiştir. Arap hükûmet reisleri ile Cenevreye Milletler Cemiyetine telgraflar çekilmiştir.

Cenevre, 17 (Hususî) — Milletler Cemiyeti mehafilinde söylendiğine göre İngiltere hükûmeti Filistinin taksimi hakkındaki projenin Milletler Cemiyetinin eylûl içtimaından evvel muvakkaten tasdiki için mandalar komitesinin içtimaa meseleler ortaya çıkabilir.

Kahire, 17 (A.A.) — "Millî Mısır fşrkası" denilen muhalefet fırkası, önümüzdeki salı günü umumî bir nümayiş icrasına davet edilmiştir.

Bu münasebetle hatipler, Filistin meselesinden bahsedeceklerdir.

İTALYAN GAZETESİNİN YAZISI

Roma 17 (A. A.) — "Action Coloniale,, Filistin'in taksiminden bahsederek diyor ki:

Bu mühim meselede İtalya da noktai nazarını bildirecektir. Hususile ki, bu toprak Milletler Cemiyetine mensub bütün devletlerin hukuku hükümranisi altındadır. Filistin taksim edilmekle İtalyanın askerî ve sevkülceyş münakalât menafiine yakından temas eden m eseleler ortaya çıkabilir.

Bu gazete, eski Napoli kralların a ait olup şimdi İtalya kralları na geçen hakları hatırlattıktan sonra Filistin ıslâhatının bütün Akdeniz devletlerini yakından atâkadar ettiğini ve katolik İtalyanın da bu babta söyliyecek sözü bulun duğunu ehemmiyetle kaydeyle mektedir.

Yeni malmüdürleri

Maliye meslek mektebinden çıkanlar Şarka tayin edildiler

Ankara (Telefonla) — Maliye meslek mektebinin bu yıl mezunları aşağıdaki yerlere malmüdürü tayin edildiler. Vekâlet bu suretle şark vilâyetlerimizin maliye teşkilâtını genç unsurlarla kuvvetlendirmektedir. Hüsnü tuzlucaya, Osman Beytüşşebaba, Mehmet Eleşkirte, Nazmi Kangala, Şevket Erçiçe, Riza Muradiyeye, Abdullah Mazkirte, Hulusi Karayazıya, Bayram Kolana, Ahmet Tercana, Cevdet Kemaha, Ziya Poşkile, Hikmet Yaylaka, Naci Sarıkamışa, Saim Şemdinliye, Saffet Çermike, Sıtkı Karakocana, Şecaattin Savura, Cemil Gürpınara, Niyazi Kulpa, Mehmet Silvana, Tahsin Çıldıra, Kemal Hekimhane, Ziya Sasuna, İbrahim Oltuya, Mazhar Osmaneline, Şefik Maçkaya, Vasfi Sivereke, Şerif Fatine, Celâl Bozdağına, Süleyman Karacasuya, Hasan Boğazlıyana, Etem Şereflikoçhisara, Amil Arapkire, Hayri Haymanaya, Şevki Pasinlere, Fuat Savsata tayinlendiler.

Ikinci tarih Kurultayı

(Baştarafı 1 inci sayıfada)

toplanmış olan birinci tarih kurultayı, Türk Tarih Kurumu namına ilim âlemine karşı yeni bir tarih tezi ortaya koymuştu. Bu tezin esası dünya kültürünün doğuşunda ve yayılışında yepyeni bir orijin ve inkişaf hareketi gösteriyordu. O zamana kadar klâsik eserlerinde kabul edilmiş olan kaideleri ve iddiaları tamamen altüst ediyordu. Yeryüzünde ilk medeniyetin Orta Asyadaki Türkler tarafından kurulduğunu, sonra eski ve yeni dünyaya, oradan adım adım yayıldığını iddia ediyordu. Bu ilmî iddia doğrudan doğruya Garp âlimlerinin eserlerinden alınmış birçok ilmî deliller ile de teyit olunuyordu.

Dünya kültürünün inkişafını gösteren ve bu inkişafa Türk milletinin yaptığı büyük hizmetleri tebarüz ettiren bu mühim tarih tezi o zaman ilim âleminde hayretlerle karışık bir sarsıntı husule getirmişti. Fakat asırlardanberi değişmez hakikatler gibi zihinlere yerleşmiş olan fikirlerin birdenbire ortadan kalkacağı da elbette tahmin edilemezdi. Daha çok çalışmak, zihinlere yerleşmiş olan eski fikirleri ve kanaatleri silmek için çok uğraşmak lâzımdı.

Onun için Türk Tarih Kurumu, o günden bugüne kadar durmamıştır. Atatürkün verdiği yüksek direktifler üzerinde çalışmış, memleketin ilim hayatında ölmez eserler vücuda getirmiştir. Ayni zamanda bütün bu eserlerin anadamarlarını teşkil eden Türk Tarih tezinin inkâr edilemez yeni ve maddî vesikalarla teyidi için yer altında hafirler, kazılar da yapmıştır. İki senedenberi Anadolunun muhtelif mıntakalarında yapılan bu kazılar, beynelmilel ilim âleminin takdirleriyle karşılanacak yeni keşifler ile neticelenmis, sonra bu keşifler ile Türk Tarih Kurumunun davasında ne kadar haklı olduğunu meydana koymuştur. Orta Asyadan gelen Türk kültür zincirinin halkaları Orta Anadoluda kendi kazılarımızla ortaya çıkmıştır.

İşte şimdi Eylûl ayı içinde hazırlanmakta olan tarih kurultayı gözle görülür ve elle tutulur mahiyetteki keşifleri ve millî davamızın maddî delillerini beynelmilel tarih otoritelerinden mürekkep büyük bir heyet önünde ilim âlemine gösterecektir.

Bununla beraber Türk Tarih Kurumu, bu defa toplanacak tarih kurultayında bütün cihanda en yüksek ilim otoriteleri olmak üzere tanınmış olan bilginlere de kürsiden söz söylemek hakkını vermiştir; bu maksatla on sekiz memleketten elli kadar tarih uzmanı, kurultaya çağırılmıştır ve daha şimdiden birçok ecnebi âlimler memnuniyetle kongreye geleceklerini bildirmişlerdir ki, Viyana Üniversitesinden Profesör Meuğin bunlar arasındadır. Bu zat taş devri için bütün dünyada eşi olmıyan bir mütehassısdır. Meşhur Truva kazısını yapan Dörpfeld de Berlinden gelecektir ve kurultaydan sonra Truva'ya giderek orada kurultaya iştirak edecekler için hafriyattan elde ettiği mühim neticeler hakkında izahat verecektir.

Daha şimdiden Türk efkârı umumiyesine büyük bir tebşirde bulunabilecek mevkideyiz: Dolmabahçe kurultayına gelecek olan en büyük tarih otoriteleri, verecekleri konferanslar ile Türk Tarih Kurumunun tezi lehinde söz söyliyeceklerdir. İlim sahasındaki Türk davasının böyle beynelmilel en yüksek otoriteler tarafından teyit ve tasdik edilmesi cihanşumûl bir ehemmiyet alacaktır.

Bu itibarla şimdiden şu mühim neticeyi ilân edebiliriz: Önümüzdeki Eylûl içinde toplanacak olan ikinci tarih kongresi, beynelmilel ilim âleminde Türk irfanı ve Türk kültürü için bir başkumandanlık zaferi olacaktır. Çünkü Atatürkün yüksek önderliği ile kurulan ve yine onun direktifleri ile yedi senedenberi çalışan Türk Tarih Kurumunun ilk defa olarak ortaya koyduğu ilmî hakikatler iki senedenberi yer altından çıkarılmış olan yeni vesikalarla isbat edilecek ve beynelmilel en büyük otoritelerin ağzından tasdik olunacaktır.

ASIM US

Vekillerîmizin ziyareti

Üst yanı birincide

2 — Bu ayni menfaatler, halihazırdaki münasebetlerin, bütün şümulleri ile, istikbalde de iki devletin haricî siyasetlerinin değişmez ve sağlam bir unsuru olarak idamesini talep etmektedir.

3 — Sovyet - Türk dostluğu, umumî sulh için büyük ehemmiyeti haiz bir unsur olarak kendisini göstermiştir.

4 — Enternasyonal münasebetlerde halen mevcut olan ve enternasyonal hayatta kendisini gösteren tecavüzkâr temayüller tarafından yaratılmış bulunan bulanık vaziyet, bütün sulhcü devletlere, sulhün taksim kabul etmezliği ve kollektif emniyet esasları üzerinde sulhün ve umumî emniyetin idamesi için hususî endişeler tahmil etmekten hali kalamaz.

5 — Sovyetik sosyalist cumhuriyetleri birliği ile Türkiye arasındaki dostluk ve karşılıklı emniyet münasebetleri, bunların sulh fikirlerine ve milletler cemiyetinin yukarıda kaydedilen prensipleri ne samimî bağlılıkları ve sulh kuvvetlerinin en iyi bir surette teşkilâtlandırılmasına müzaheret eylemek ve tecavüz kuvvetlerine bir müzaheret veya bir teşvik olabilecek her şeyden tevakki etmek azimleri, sulh potansielinin bütün unsurlarının takviyesi için, iki memleket arasında hassatan müsmir bir işbirliği esası yaratmaktadır.

Vekillerimiz Volga Kanalını Gezdiler

Moskova, 17 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor:

Dün B. Tevfik Rüştü Aras ve B. Şükrü Kaya refakatlerindeki zezat ile birlikte, Volga - Moskova kanalını ziyaret etmişlerdir. Kanal üzerindeki bu seyahate B. Stomoniakof ve Karski ile hariciye komiserliği yüksek memurları da iştirak eylemiştir.

Misafirler otomobille Dmitrov'a varmışlar ve orada Volga - Moskova kanalı inşaat şefi ve hariciye halk komiser muavini B. Berman tarafından karşılanmışlardır. Misafirler Dmitrov'dan vapurla Moskova iskelesine doğru kanal boyunca gezmişler ve yolda İvankov, barajını, elektrik santralını ve bir numaralı eklüzü tetkik eylemişlerdir. Dönüşte de Yakromadaki tulumba istasyonu gezilmiştir.

B. Rüştü Aras ve Şükrü Kaya, B. Bermandan kanalın inşası, faydaları ve işleme sistemi hakkında mufassal malûmat almışlardır.

Rüştü Ars Ve Şükrü Kaya Moskovadan Hareket Ettiler

Moskova, 17 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor:

16 Temmuz akşamı, B. Rüştü Aras ve Şükrü Kaya, Odesa tarikiyle Türkiyeye dönmek üzere Moskovadan, beraberlerinde Mebus B. Rahmi Apak ve Şükrü Şenozan, hariciye hususî kalem direktörü Refik Amir Kocamaz ve hariciye vekâleti sekreterlerinden Şakir Emin bulunduğu halde, hareket etmişlerdir. Ayni trenle Türkiyenin Moskova büyük elçisi B. Zekâi Apaydın da Moskovayı terkeylemiştir.

Türk vekilleri, istasyonda, B. Litvinov, Yejov, Stomoniakov, Karski ile İran büyük elçisi Sepahbudi, Litvanya elçisi Baltrusaitis, Romanya elçisi Ciuntu, Bulgaristan elçisi Antonov, Afganistan maslahatgüzarı Yunus Han, Yunanistan maslahatgüzarı Kindilis ve Türkiye büyük elçiliğinin bütün memurları tarafından selâmlanmıştır. İstasyon, bu münasebetle, Türk ve Sovyet bayraklariyle süslenmiş bulunuyordu. Türk vekillerine Odesaya kadar hariciye halk komiserliği birinci şark dairesi şefi muavini B. Miller refakat etmektedir.

Gaziantepteki bazı un fabrikalarında vergi kaçakçılığı yapıldı

Ankara 17 (Telefonla) — Gazi Antep defterdarı Bay Faikin yaptığı araştırmalar sonunda un fabrikalarından bazılarının yekûnu otuz bin lirayı geçen bir vergi kaçakçılığı meydan çıkarılmıştır. Fabrikalar bu kaçakçılığı resmî defterlerinde tahrifat suretile yapmışlardır.

Mustakil Hatay bayram yapıyor

Üst yanı birincide

talyan konsolosları, belediye reis ve azaları ile şehrin ileri gelenlerinden bir çoğunun bulunduğu ziyafette Yeni Gün gazetesinin müdürü Kont de Martele yazı ile şu suali sormuştur:

— Sancağımızı ziyaretinizi yeni rejimin başlangıcı sayıyoruz. Bundan sonraki icraat ne olacak?

Kont dö Martel şu cevabı vermiştir:

— Sancağın yeni statüsünü harfiyen tatbikten daha iyi bir şey yapamam.

Dö Martelin ziyareti dolayısiyle deveran eden bir şayiaya göre, Hatayda umumî bir af ilân edilecektir. Bu affın on güne kadar olacağı söyleniyor. Bu suretle mücadele günlerinde hürriyetleri ellerinden alınmış olan Hatay çocukları bayram günlerinde evlerine kavuşmuş olacaklardır.

Hatayda yeni rejimin tatbiki Suriyede Vatanî partisinin altını üstüne getirmiştir.

Şamda çıkan Eleyyam, Elkabes, Elcezire ismindeki üç büyük gazete efkârı umumiyeyi teyiç edici yazılarından dolayı bilâmüddet kapatılmışlardır. Suriye gazeteleri Suriye — Fransa anlaşmasını yarıda bırakmaya çalışmış olmasından bahisle Lübnan Reisicumhuruna hücum ediyorlar. Gazeteler Lübnanın eski bir Finike memleketi olduğunu, Araplıkla alâkası olmadığını yazıyorlar.

Japonya 400,000 kişiyi silâh altına aldı

Üst tarafı 1 inci de

bir ultimatüm demek olduğu merkezindedir.

Pekin, 17 (A.A.) — Çin siyasî mahafili, Japon devlet adamlarının Kwantun'daki Japon ordusunun kabule şayan olmıyacak bir takım metalip dermeyan etmesine mâni olabileceğinden şüpphe etmektedir.

Umumî intiba, 29 uncu Çin ordusunun Zelilâne bir tesviye sureti kabul etmeleri takdirinde Şimalî Çin liderlerini devirmiye hazır olduğu merkezindedir.

Tokyo, 17 (A.A.) — İstihbar edildiğine göre, Şimalî Çinden Japon başkumandanı, Hopel ve Tchachar eyaletleri siyasî meclisi reisi Sung-Chen-Yuan ile derhal görüşmek ve Çin hükûmet kuvvetlerinin şimale doğru gönderilmesini Nankin hükûmeti nezdinde protesto etmek için talimat almıştır.

Amerikadaki Çin Elçisi

Vaşington, 17 (A.A.) — Çin büyük elçisi Vang, hariciye nazırı Hull'u ziyaret ederek Şimalî Çin vaziyeti hakkında hükûmetinin noktai nazarını bildiren ve diğer devletlerin yardımını istiyen bir muhtıra tevdi etmiştir.

Diğer taraftan Japon maslahatgüzarı Suma da B. Hull'u ziyaret etmiştir. Suma hariciye nazırı ile mülâkatından sonra gazetecilere beyanatta bulunarak Şimalî Çinde Japonyanı azimle hareket edeceğini söylemiştir.

Bir suale verdiği cevapta da Japonyanın Çinde yeni topraklar ele geçirmek istemediği hakkında B. Hull'a teminatta bulunduğunu söylemiştir.

Fransadaki Elçi de...

Paris, 17 (A.A.) — Hariciye Nazırı Delbos, Çin büyük elçisini kabul ederek kendisi ile Şimalî Çin hâdiseleri hakkında görüşmüştür.

Bu mülâkattan sonra Çin büyük elçisi Havas ajansına şu beyanatta bulunmuştur:

"Çin hükûmeti büyük devletlere bildirmiştir ki, Japonların Şimalî Çin makamatına cebren kabul ettireeckleri hiç bir anlaşmayı tasvip etmiyecektir. Çin hükûmeti, Japonların Çin hukuk hükümranisine ve tamamiyeti mülkiyesine karşı her vasıta ile mukavemete karar vermiştir.,,

Rusyadakine Gelince...

Moskova, 17 (A.A.) — Tass ajansı bildiriyor:

Çin büyük elçisi B. Tsiang - Ting - Fu dün B. Litvinofu ziyaret ederek kendisine Şimalî Çindeki vaziyet hakkında Çin hariciye nezaretinin bir tebliğini tevdi eylemiştir.

Bu tebliğ, Liukoodziak'a ansızın yapılan tecavüzün ve Şimalî Çine mühim miktarda Japon askerî kuvvetlerinin duhulünün, Çinin tamamiyeti mülkiyesinin bariz bir surette ihlâli demek olduğunu bildirmekte ve bu hareketlerin, gerek dokuz devlet anlaşması, gerek Paris paktı ve gerekse Milltler Cemiyeti paktı ile tezat halinde bulunduğunu tebarüz ettirmektedir. Bu tebliğ, ayni zamanda Çinin Japonya ile olan anlaşmazlıklarını herhangi bir sulhcü vasıta ile halletmeye âmade bulunduğunu da bildirmektedir.

Çin büyük elçisi, ayni tebliğin, Vaşington paktını imzalayan diğer dokuz devlete yapılmış olduğundan da B. Litvinofu haberdar etmiştir.

Rusyadaki vekillerimiz dönüyorlar

Moskova 17 (A. A.) — Türkiye Hariciye Vekili B. Tevfik Rüştü Aras ile Dahiliye Vekili Şükrü Kaya Odesa yoliyle Türkiyeye hareket etmişler, istasyonda Litvinof, İstomanyakof, Türkiye elçisi ve sefaret erkânı ve sair şahsiyetler tarafından uğurlanmışlardır.

* * *

Vekiller salı günü bir Sovyet vapurile İstanbula geleceklerdir.

Dersim muhalifetinin elebaşılarından

Sergerde Ali Şir nasıl öldürüldü?

Üst yanı birincide

Rehber'e birkaç gün önce sekiz on kişi arkadaşı ile beraber rasladım. Ali Şiri öldürenlerle geziyordu.

Yaklaştım ve arkadaşları ile beraber otele davet ettim. Kabul ettiler. Köylerine hareket etmek üzere olmalarına rağmen bir saat konuştuk. Söze Rehber başladı;

— Anladım, dedi, Ali Şirin nasıl öldürüldüğünü soracaksın. Onu Zeynel ile arkadaşları öldürdüler. Ben işin nasıl başladığını anlatayım:

Hükûmete muhalif olan aşiretler hep bu Ali Şirin yalanlarına inanmışlardı. Cahillik insanın başına bir çok felâketler getirir. Zeynel de arkadaşları ile onun yalanına kanmıştı. Ben Zeyneli gördüm. Ona, yaptığı işin fenalığını anlattım. Hükmete karşı durmanın en büyük cahillik olduğunu söyledim.

Rehber fazla söylemedi.

— Bundan ötesini Zeynel anlattsın. Dedi.

İri yarı, tuttuğunu koparacak kuvveti, ilk bakışta göze çarpan Zeynel, ayni zamanda Dersimin en yakışıklı adamdır. Pala bıyıklarını iki elile sıvazladıktan sonra söze başladı:

— Ali Şir bizi ateşe atıyordu. Biz cahil insanlarız. O, hepimizi kandırdı. Doğruyu öğrenince hükûmetin bizi sevdiğini, bize iyilik yapmak istediğini öğrenince yanıma beş arkadaş alarak doğru gizli bulunduğu Sirpat karşısında Dojik babanın eteğindeki mağarasına gittim. Arkadaşlarıma da şöyle dedim

— Ali Şir bizi daima hükûmetten korkutuyor. Hükûmet sizi kesecek diyor. Halbuki hükmet bize iyilik yapmak için çalışıyor bize mektepler yapıyor, yollar yapıyor, şimdi onun cezasını biz vereceğiz...

Mağaranın yanına gittik. İçinden Ali Şir, karısı Mahmudun kızı Zarife ve yeğeni Zeynel çıktı. Ben en önde gidiyordum. Ali Şir çıkar çıkmaz benimle beraber gelen Seyyit oğlu Memo ile Cibo oğlu Seşbana silâhlarını doğrultup ateş etmek istediler. Fakat ikisinin de kurşunları çürük çıktı. O vakit Ali Şirin karısı Zarife tabancasını çekip arkadaşımız Mustafaya ateş etti. Yeğeni Zeynel de bir arkadaşımıza ateş ederek öldürdü. Ben hemen silâhıma davrandım. Evvelâ Ali Şiri, sonra karısı Zarifeyi öldürdüm. Yeğeni Zeynel de arkadaşların silâhları ile öldürüldü.

— Sonra ne yaptınız?

— Ne yapacağız. Başını kestik... O bize çok çektirmişti.

Rehber söze karıştı:

— Koçkirli Ali Şir Dersime musallat olmuştu. Bir vakitler bütün köylüleri kandırdı Ruslar tarafına geçmişlerdi. Hüsü Seydi ile beraber do laşıyorlardı.

Rehbere sordum:

— Ali Şirin karısı da silâh atar mıidi..

Güldü. Başını iki tarafa salladı ve:

— Zarife gibi nişan atan Dersimde tek erkek yok...

— Kaç yaşında idi?

— Elli yaşında vardı.

Zeynele sordum.

— Şimdiye kadar nerelere gittin.

Başını otelin penceresinden uzattı ve:

— Elâzizden başka hiç bir yer görmedim. Burası cennet gibi bir yer... dedi.

— Ama İstanbul daha güzel bir yerdir.

— Buradan güzel yer olur mu? Ama orada deniz varmış diyorlar. İşte denizi merak ediyordum. Nasıl şeydir görsem bir...

Bir an durakladı. Sonra elini başına götürdü:

— İnsan vahşi olunca bir şey görmeden ölür. Biz göremezsek hükmetimizin sayesinde çocuklarımız her şeyi görecek...'"

İşte okuyucularım, yüzlerce sene tabiatın korkunç dağlarında, mağaralarında yaşıyan bir neslin evlâdı. Ona "Türk değilsin..." demişler, onu ihmal etmişler. Bakmamışlar, daima ve daima üvey evlât, hattâ düşman muamelesi yapmışlardı. Meşrutiyet senelerinde buraları gezen bir mutasarrıf o vakit bir mecmuaya şu satırları yazıyordu:

"Hükûmet aşairin hallerine daima miskinane vaziyetini muhafaza etmiş ve değil aşairin yekdiğerile harp ve cidalinde, yalnız bir ferdin gasp ve taracı hukuk sırasında bile isbatı vücut edememiş ve vazifesini ifa edemeyen bir heyet, hukukunu istifaya bittabi muvaffak olamamıştır. Zaten hükûmet, aşairi, edayi tekâlif hususuna davet gibi vesaiti iptidaiyeye bile müracaatta mütesamihane hareket etmiştir.

Dersim halkının şu ahvali nazarı teemmüle alınınca bir kalbi hamiyyetkârın sızlamaması mümkün değildir. Devri meşumu sabıkın her yerden ziyade vatanın şu parçasında takip ettiği idarei hainane ile bu cüzü milletin böyle vahşi ve sefil bir halde kalmasına nasıl kail olduğuna insan bir türlü akıl erdiremiyor. Gayet zeki ve çevik olan Dersimlilere birazıcık envarı feyzi medeniyet gösterilmiş olsaydı, mühim ve müfit bir unsuru fa'al olacağında şüphe edimezdi."

Bu satırları, Dersimi bilmiyenler için küçük bir misal olsun diye yazıyorum. Altı yüz senedir ihmal edilen ve biribirine kırdırılan bu Türk çocuklarının ülkesi bugün, Dördüncü Umum müfettiş general Abdullah Alpdoğan'ın söylediği gibi Atatürk'ün nuru ile aydınlanmaktadır.

Niyazi Ahmet

BORSA

18 - 7 - 937

Hizalarında yıldız işaretli olanlar, üzerinde muamele görenlerdir. Rakamlar saat 12 de kapanış satış fiyatlarıdır.

PARALAR

Sterlin	628.—	Pezeta	—
Dolar	127.—	Mark	31.—
Frank	98.—	Zloti	23.—
Liret	115.—	Pengo	25.—
Belçika Fr.	84.—	Ley	14.—
Drahmi	23.—	Dinar	52.—
İsviçre Fr.	580.—	Yen	—
Leva	23.—	Kron İsveç	32.—
Florin	68.—	Altın	1046.—
Kron Çek.	84.—	Banknot	256.—
Şilin Avus	23.—		

ÇEKLER

Londra	627.	Viyana	4.1962
Nevyork	0,7915	Madrid	13.7160
Paris	20.545	Berlin	1.9692
Milâno	15,0475	Varşova	4.1914
Brüksel	4.7050	Budapeşte	4,0032
Atina	87.1610	Bükreş	107.1775
Cenevre	3.4560	Belgrad	34.45
Sofya	63.7918	Yokohama	2.74
Amsterdam	1.4375	Moskova	24.115
Prag	22.7460	Stokholm	3.0935

ESHAM

İş Bankası	9.80	Tramvay	—
Anadolu	24.30	Çimento	12.95
Reji	1.60	Ünyon Del.	—
Şir. Hayriy	.—	Şark Del.	—
Merkez Bank	87.—	Balya	.—
U. Sigorta	.—	Şark m. ecza	—
Bomonti	9.—	Telefon	—

İstikrazlar		Tahviller	
1933 T.Bor. I	14.70	Elektrik	—
» » II	14.30	Tramvay	—
» » III	14.75	Rıhtım	—
İstik.Dahili	94.—	Anadolu I	40.30
Ergani İstik.	95.—	Anadolu II	40,30
1928 A M	00	Anadolu III	--
S. Erzurum	98.—	Mümessil A	33.80

Takvim	PAZAR 18 Temmuz 19 C.Evvel	Pazartesi 19 Temmuz 10 C.Evvel
Gün doğuşu	4.43	4.44
Gün batışı	19,38	19.38
Sabah namazı	3.00	3,00
Öğle namazı	12.20	12.20
İkindi namazı	16,18	16,18
Akşam namazı	19,38	19,37
Yatsı namazı	21,34	21,33
İmsak	2.32	2,34
Yılın geçen günleri	200	201
Yılın kalan günleri	166	165

Jandarma Genel Komutanlığı Ankara Satınalma komisyonundan:

1 — Bir çiftine kırk beş kuruş kıymet biçilen 36.000 çift yün eldiven 19—7—937 pazartesi günü saat onda kapalı zarf eksiltmesile satın alınacaktır.

2 — Bu eksiltme şartnamesi parasız komisyondan alınabilir. İlk teminat 1215 liradır.

3 — Eksiltmeye girmek istiyenlerin şartnamede yazılı vesikalar ve ilk teminat makbuz veya banka mektuplu teklif mektubunu en geç belli gün saat dokuza kadar komisyona vermiş olmaları. (1848) (3844)

İstanbul defterdarlığı Av vergileri Varidat Müdürlüğünden:

1 — 30,000 Otuz bin kilo kuru Rumeli meşe odunu ile 500 Beş yüz kilo Rumeli mangal kömürü satın alınacaktır.

2 — Tahmin edilen bedeli 336 liradır.

3 — Muvakkat teminat 25 lira 20 kuruştur.

4 — Açık eksiltme 2 Ağustos 937 Pazartesi günü saat 14 de Av vergileri Müdüriyeti dairesindeki Komisyonda yapılacaktır.

5 — İsteklilerin şartnameyi görmek üzere her gün ve eksiltmeye girmek üzere de ihale gün ve saatinde Balıkhanedeki Av vergileri Müdüriyeti dairesine gelmeleri ilân olunur. (4313)

Zonguldak Valiliğinden:

Zonguldak — Devrek yolunun 6 + 516 + 47 + 025 kilometreleri arasında yapılacak yirmi iki bin altı yüz yetmiş üç lira doksan altı kuruş keşif bedelli şose esaslı tamiratı işi kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltmesi 19 Temmuz 1937 pazartesi günü saat on beşte Zonguldakta Vilâyet daimî encümeninde yapılacaktır. Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri diğer evrak yüz on dört kuruş mukabilinde Zonguldak Nafia Müdürlüğünden alınacaktır. Muvakkat teminat bin yedi yüz lira elli beş kuruştur. Eksiltmeye girmek istiyenlerin resmî gazetenin 3297 sayılı nüshasında çıkan talimatnameye tevfikan Nafia Vekâletinden alınmış müteahhitlik ehliyet vesikasiyle ticaret odasından 1937 yılında alınmış vesika ve muvakkat teminatları ile birlikte teklif mektuplarını yukarıda yazılı günde ihale saatinden bir saat evveline kadar vilâyet daimî encümeni reisliğine vermeleri ilân olunur. (1874) (3866)

Türk Hava kurumu satınalma komisyonundan

Üçü altın ve dokuzu gümüş on iki murassa madalya yaptırılacaktır. 19 - 7 - 937 saat 15 de münakasası yapılacağından istekli olanların şartnamesini görmek üzere Piyango Direktörlüğü muhasebesine müracaatları. (4283)

İstanbul Belediyesi Ilânları

Senelik muhammen kirası 240 lira olan Yeni Halde 35 No.lı ardiyesiz yazıhane üç sene müddetle kiraya verilmek üzere açık artırmaya konulmuş ise de belli ihale gününde isteklisi bulunmadığından artırma 23 - 7 - 937 cuma gününe uzatılmıştır. Şartnamesi Levazım müdürlüğünde görülebilir. İsteklîler 54 liralık teminat makbuz veya mektubile beraber yukarda yazılı günde saat 14 de Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (B) (4325)

Senelik muhammen kirası 300 lira olan Karaağaç pay mahalli avlusu içinde 1 No. lu ot depusu ihale tarihinden itibaren bir sene müddetle kiraya verilmek üzere açık artırmaya konulmuştur. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekli olanlar 22 lira 50 kuruşluk ilk teminat mektup veya makbuzu ile 19 - 7 - 937 pazartesi günü saat 14 de Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (9892)

Kilo	Cinsi	Bir kilosunun muhammen bedeli
129225	Beyaz Karaman eti	45 Kuruş
1500	Sığır eti	36 "

Belediye Hastanelerile diğer müessesatına lüzumu olan Koyun ve Sığır eti kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 29 - 7 - 937 Perşembe günü saat 15 de Daimî Encümende yapılacaktır. Listesile şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İsteklîler - 2490 - Numaralı kanunda yazılı vesika ve 4401 lira 84 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber teklif mektuplarını havi kapalı zarflarını yukarda yazılı günde saat 14 de kadar Daimî Encümene vermelidirler. Bu saatten sonra verilecek zarflar kabul olunmaz. (B) (4218)

Keşif bedeli 7219 lira 20 kuruş olan Kazlıçeşme - Bakırköy Asfalt yolun tamiri açık eksiltmeye konulmuştur. Keşif evrakı ve şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 - numaralı kanunda yazılı vesikadan başka buna benzer iş yaptığına dair Bayındırlık Direktörlüğünden alacakları Fen ehliyet vesikasile 541 lira 44 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 29 - 7 - 937 Perşembe günü saat 14 de Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (İ) (4214)

	Keşif bedeli	İlk teminatı
Ağva köy mektebinin tamiri	437,02	32,78
Sarıyer kazasına bağlı Kum köy mektebinin tamiri.	706,94	53,02

Yukarda keşif bedelleri yazılı mektep tamirleri ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuş ise de belli ihale gününde gidilen bulunmadığından eksiltme 19 - 7 - 937 pazartesi gününe uzatılmıştır. Keşif evrakile şartnameleri Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 No. lı kanunda yazılı vesikadan başka buna benzer iş yaptığına dair Bayındırlık Direktörlüğünden alacakları Fen ehliyet vesikalarile beraber yukarda yazılı günde saat 14 de Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (İ) (4299)

Jandarma Genel Komutanlığı Ankara Satın alma Komisyonundan:

1 — Kilosuna 230 kuruş kıymet biçilen Vasıf ve örneğine ugun 12129 kilo çoraplık yün ipliği kapalı zarf usuliyle 30.7.937 Cuma günü saat onda satın alınacaktır.

2 — Şartnamesi 140 kuruş karşılığın da komisyondan alınabilecek olan bu eksiltmeye girmek istiyenlerin 2092 lira 25 kuruşluk ilk teminat ve şartnamede yazılı vesikalı teklif mektuplarını belli gün en geç saat dokuzdan evvel komisyona baş vurmuş olmaları. "2005,, (4119)

Nafıa Vekâletinden:

Eksiltmeye konulan iş: Küçükmenderes ıslahat ameliyatı sahasında yapılacak Belevi, Cellâd ve Sağlık kavuşutları inşaatı.

Keşif bedeli: "130.444,, lira (44) kuruştur.

2 — Eksiltme:28.7.937 tarihinde Pazartesi günü saat 15 de Nafia Vekâletinde Sular Umum Müdürlüğü Su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler: Eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, Bayındırlık işleri genel şartnamesi, fennî şartname ve projeyi altı lira elli üç kuruş bedel mukabilinde Sular Umum Müdürlüğünden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 7772 lira 23 kuruşluk muvakkat teminat vermesi ve 50.000 liralık Nafia Su işlerini taahhüt edip muvaffakiyetle bitirdiği ve bu kabil su işlerini başarmakta fennî kabiliyeti olduğuna dair Nafia Vekâletinden alınmış müteahhitlik vesikasını ibraz etmesi.

İsteklilerin teklif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Sular Umum Müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (4029)

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü ilânları

1 — Heybeliada Panaiya namı diğeri Çam manastırı.

2 — Burgaz adasında Ayayorgi manastırı.

3 — Büyükada Ayayorgi manastırı.

Cemaatlerce idare olunan vakıflardan semt ve isimleri yukarıda yazılı vakıflara 2762 No. lu vakıflar kanunu ile nizamnamesine ve olbaptaki talimatname hükümlerine tevfikan tek mütevelli tayin edileceğinden isteklilerin 22.7.937 akşamına kadar Kadıköy Vakıflar müdürlüğüne usulen müracaatları ilân olunur. (3988)

Nafıa Vekâletinden:

1 — Resmî gazetenin 7 Mayıs 936 tarih ve 3297 sayılı nüshasında neşredilen müteahhitlik vesikası Talimatnamesi 1 Temmuz 937 tarihinden itibaren mülgadır.

2 — Yeni Talimatname Resmî gazetenin 1 Temmuz 937 tarihli ve 3645 sayılı nüshasında neşredilmiş olduğun dan vesika almak isteyen müteahhitlerin yeni talimatnameye göre müracaatları ilân olunur. (4266)

Jandarma Genel Komutanlığı Ankara Satınalma Komisyonundan:

1 — Bir tanesine iki yüz elli kuruş kıymet biçilen 3475 Zincirli şaplı yular kapalı zarftan tahvilen 29.7.937 Perşembe günü saat on beşte pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Şartnamesi komisyondan parasız alınabilecek olan bu pazarlığa girmek istiyenlerin 651 lira 59 kuruş ilk teminat ve şartnamede yazılı vesika ile belli gün ve saatinde Komisyona baş vurmaları, "2004,, (4118)

YERLİ MALLAR PAZARLARI

YAZLIK KUMAŞLAR
4 Liradan itibaren

PANAMA
5.50 Liradan itibaren

FRESKO
6 Liradan itibaren

HEREKE KUMAŞLARI

Şark Malt Hulâsası

işteha ve kuvvet için en birinci ilâçtır

Çocukların dişlerinin kolayca çıkmasına, kemiklerinin kuvvetlenmesine, çocuk emziren annelerin südünün çoğalmasına yardım eder.

Bilûmum eczanelerde bulunur.

Askerî Lise ve Ortamekteplere ücretle öğretmen aranıyor

1. — İstanbulda Askerî Liselere: Fizik, riyaziye
Bursa Askerî lisesine : Edebiyat, riyaziye, Almanca
Kırıkkale Askerî Sanat lisesi: Edebiyat, coğrafiya, riyaziye
Erzincan Askerî orta okuluna: Türkçe, tarih gurubu, Fransızca, musiki
Konya Gedikli Hazırlama ortaokuluna: Tarih gurubu
Ankara Gedikli Hazırlama ortaokuluna: Türkçe, riyaziye, Almanca öğretmeni alınacaktır.

2. — İsteklilerin lise ve orta mektep öğretmen ehliyetini haiz olmaları şarttır. Ehliyet; Üniversite mezunu olmak, Üniversitede imtihan vererek ehliyet almak, Kültür Bakanlığı kararile öğretmenliği tasdik edilmiş olmaktan ibarettir.

3. — İstanbul, Bursa, San'at liselerine birinci maddede yazılı dersler için 108, 126, orta ve gedikli orta mekteplere aid dersleri için 98, 108 liraya kadar ücret verileiektir.

4. — İstekli olanlar; dilekçelerine aşağıda sıra ile yazılmış evrakı bağlıyarak, Ankarada Millî Müdafaa Vekâleti Askerî Liseler müfettişliğine göndermelidirler.

1. — Tasdikli ve fotoğraflı fiş
2. — Yüksek tahsil şahadetname, tasdikname benzeri veya ehlietname tasdikli benzeri.
3. — Nüfus tezkeresi tasdikli sureti.
4. — Askerlik durumu hakkında vesika.
5. — Hüsnühal varakası.

5. — 4. Maddede yazılı evrakla müfettişliğe müracaat edip durumu uygun olanlardan bilâhara şu vesikalar istenecektir.

1. — Tam teşkilli askerî hastahanelerden alınacak sağlık raporu.
2. — Noterlikçe tanzim edilecek taahhüd senedi. Örneği müfettişlikten verilecektir.

6. — İsteklilerden yazılı şartları haiz olanlar 15 Ağustos 1937 gününe kadar müracaat etmelidirler.

7. — Dileği yerine getirilemeyenler bir hak iddia edemezler. (3949)

Betonarme büyük köprü inşaatı
Nafıa Vekâletinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Erzurum vilyeti dahilinde ve transit yolu üzerinde betonarme Horasan köprüsü inşasıdır.

Keşif bedeli "151.500„ liradır.

2 — Eksiltme 27.7.937 tarihine müsadif Salı günü saat "16„ da Nafia Vekâletinde Şose ve Köprüler reisliği Eksiltme Komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri diğer evrak "758„ kuruş mukabilinde Şose ve Köprüler reisliğinden alınabilir.

4 — Eksiltmeye girebilmek için taliplerin "8825„ liralık muvakkat teminat ile bu gibi işleri yapabileceklerine dair Vekâletimizden alınmış müteahhitlik ehliyeti fenniye vesikası ibraz etmeleri lzımdır.

İsteklilerin teklif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Komisyon reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri muktezidir.

(1924) (3987)

Büyük Reklama ne hacet
BIR KUTU
FAZIL ÇiL iLACı
Seni çok güzelleştirir. İmal yeri : Edirne kimyager Fazıl Sosyal laboratuarı

TiFOBiL
Dr. iHSAN SAMi
Tifo ve paratifo hastalıklarına tutulmamak için ağızdan alınan tifo haplarıdır. Hiç rahatsızlık vermez. Herkes alabilir. Kutusu 55 Kr.

İLAN

Bakırköy Askerlik Şubesinden

Şübemizde kayıtlı bulunan malûl Subay Erat ve şehit yetimlerinin 937 senesine ait tütün ikramiyesi verileceğinden alâkadarların 19 Temmuz 937 gününden itibaren şubeye müracaat etmeleri ilân olunur.

Göz Hekimi
Dr. Şükrü Ertan
Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. No. 31
(Cağaloğlu Eczanesi yanında)
Telefon. 22566

Sahibi: Asım Us
Neşriyat Direktörü: R. A. Sevengil

Niğdenin Şekerpare ve darendeleri

5 Kiloluk şekerpare ve Darende kayısı sepetlerini Ankaraya 72, Beyoğlu, Sirkeci ve İzmire 92 kuruş karşılığı Ekspresle yetiştiririm.

Niğdede sebzeci Durmuş Ali

Türk Hava Kurumu
Büyük Piyangosu

4. üncü keşide 11 Ağustos 937 dedir.

Büyük ikramiye: 50.000 Liradır.

Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000, liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır.

DIKKAT:

Bilet alan herkes 7 Ağustos 1937 günü akşamına kadar biletini değiştirmiş bulunmalıdır.

Bu tarihten sonra bilet üzerindeki hakkı sakıt olur...

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 4008 lira 74 kuruş olan muhtelif eb'atta perçin çivisi ve somun gibi bir gurup malzeme 22—7—937 perşembe günü saat 10 da Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 300 lira 66 kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır. Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (3909)

Muhammen bedellerile miktar ve vasıfları aşağıda yazılı 3 gurup malzeme ve eşya her gurup ayrı ayrı ihale edilmek üzere 26.7.937 pazartesi günü saat 10 da Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından eksiltme ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin her gurup hizasında yazılı muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır. Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır.

1 — 3 adet demir baskül 500 kiloluk ve 2 adet demir baskül 1000 kiloluk muhammen bedeli 1360 lira ve muvakkat teminatı 102 liradır.

2 — 600 kilo fosforlu bakır muhammen bedeli 1080 lira ve muvakkat teminatı 81 liradır.

3 — 9000 adet donanma ampulu ile 8000 adet ampul Edison normal muhammen bedeli 4130 lira ve muvakkat teminatı 309 lira 75 kuruştur. (4067)

İdaremiz Malzeme dairesi emrine Lise ve daha yukarı tahsil görmüş, Almanca veya Fransızca lisanına bihakkın vakıf, müsabaka ile dört memur alınacaktır.

Kanunî evsaf ve şeraiti haiz ve Askerlikle alâkası bulunmıyanların aşağıda yazılı vesaiki hamilen Ankarada İdaremiz zat işleri Müdürlüğüne, İstanbulda Haydarpaşa mağazası şefliğine müracaatları ilân olunur.

İş talebi hakkında istida,
Askerlik vesikası,
Hüsnühal vesikası,
Aşı kâğıdı,
6 kıta fotoğraf (2116) (4305)

Gümrük muhafaza Genel Komutanlığı Istanbul Satınalma Komisyonundan

Eşyanın cinsi	Miktarı	Tasınlanan Tutarı	İlk teminatı	Eksiltmenin tarihi günü	saati
Çamaşır	7306 takım	5991 L.	450 L.	21/7/937	çarşamba 15 de
Çizme	1256 çift	8165 „	613 L.	22/7/937	perşembe 11 „

1 — Gümrük muhafaza eratı için yukarıda yazılı eşyanın kapalı zarfla eksiltmeleri yapılacaktır.

2 — Şartname ve evsafları komisyondadır.

3 — İsteklilerin ilk teminat makbuzları veya Banka mektuplarını kanunî vesikalariyle birlikte teklif mektuplarını o gün eksiltme saatinden bir saat evveline kadar Galatada eski gümrük binasındaki komutanlık Satınalma Komisyonuna vermeleri. (3869)